

Vlaams
Parlement

vergadering **C275**
zittingsjaar 2017-2018

Woordelijk Verslag

Commissievergadering

Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media

van 21 juni 2018

INHOUD

VRAAG OM UITLEG van Cindy Franssen aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over ongezonde voeding in sportclubs – 1959 (2017-2018)	3
VRAAG OM UITLEG van Imade Annouri aan Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over het integriteitsbeleid in het jeugdwerk – 2043 (2017-2018)	7
VRAAG OM UITLEG van Bart Caron aan Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over de ingrijpende gevolgen van de hervorming van de federale vzw-wetgeving op duizenden vzw's in de sectoren cultuur, jeugd en op het vrijwilligerswerk – 2057 (2017-2018)	11
VRAAG OM UITLEG van Orry Van de Wauwer aan Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over de opvolging van de bekommernissen van de jeugdsector inzake de herstructurering van het Departement Cultuur, Jeugd en Media (DCJM) – 2171 (2017-2018)	17
VRAAG OM UITLEG van Wilfried Vandaele aan Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over de oprichting van een nieuw Vlaams Journalistiek Fonds – 2218 (2017-2018)	
VRAAG OM UITLEG van Karin Brouwers aan Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over de oprichting van het Vlaams Journalistiek Fonds – 2233 (2017-2018)	20
VRAAG OM UITLEG van Bart Caron aan Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over taaltechnologie en de rol van de Nederlandse Taalunie – 2234 (2017-2018)	29
VRAAG OM UITLEG van Wilfried Vandaele aan Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over het optreden van een Belgische tot haat oproepende rapper op MNM – 2236 (2017-2018)	32

VRAAG OM UITLEG van Cindy Franssen aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over ongezonde voeding in sportclubs – 1959 (2017-2018)

Voorzitter: de heer Bart Caron

De voorzitter: Mevrouw Franssen heeft het woord.

Cindy Franssen (CD&V): Voorzitter, minister, ik heb deze vraag speciaal gesteld voor collega Wynants, waarvan ik begrepen heb dat hij ook zal tussenkomen.

Onze sportclubs zijn voor jongeren vaak een bron van ontspanning, plezier maken, groepsgevoel creëren en sociale contacten leggen. Het schoentje knelt echter bij de eetcultuur in vele sportkantines. Voor alle duidelijkheid: niet in allemaal maar toch in vele. Kinderen en jongeren worden al te gemakkelijk verleid tot suikerhoudende dranken, chips en snoepgoed na hun trainingen of wedstrijden. Gezonde alternatieven zijn vaak niet voorhanden. Bijgevolg gaan de voorafgaande sportieve prestaties helemaal teniet door inname van snelle suikers en een teveel aan koolhydraten, stellen inspanningsfysiologen.

De Gezondheidsconferentie Preventie van eind 2016 merkt dan ook terecht op dat er binnen het vrijetijdsleven, waarbij dus ook sportclubs, vaak duidelijke risico's optreden qua ongezond eetgedrag. Sportpedagogen pleiten daarom al langer voor een beleid waar sportclubs zich actief inzetten in het aanleren van gezonde voedingsgewoonten. Dit pleidooi wordt eveneens onderschreven door een recent doctoraat aan de KU Leuven dat stelt dat een proactieve aanpak op maat vanuit zowel de gezondheids- en de sportsector, als vanuit de overheid een noodzakelijke voorwaarde is om ondersteuning in gezondheidspromotie te kunnen bieden aan sportclubs. Deze ondersteuning is van cruciaal belang aangezien vele sportclubs draaien op vrijwilligers, die het vaak aan de nodige expertise ontbreekt.

In het kader van de 'health in all policies'-benadering, die toch hoog op de agenda staat van deze Vlaamse Regering, werd er reeds een deelaspect van 'gezonder leven' aangepakt via het Sportivosproject, waar op een laagdrempelige manier werd gewerkt aan het beperken van alcohol- en druggebruik binnen sportclubs. U toonde zich in het verleden dus al een voorstander van preventie en actieve sensibilisering in soortgelijke thema's. Zo onderschreef u recentelijk in deze commissie, bij de bespreking van een vraag om uitleg van collega Annouri met betrekking tot de organisatie van de Antwerp 10 Miles, dat het aangewezen is om sportclubs te activeren tot een bewuster en actiever gezondheidsbeleid.

Wat betreft gezonde voeding in sportkantines is er op dat vlak nog heel wat ruimte voor verbetering. De Gezondheidsdoelstellingen vereisen hieromtrent ook maatregelen aangezien vrijetijdsactoren tegen 2025 een beleid moeten voeren dat een gezonde leefstijl bevordert.

Minister, welke mogelijkheden ziet u om gezonde alternatieven te promoten in sportclubs? Zijn er reeds concrete stappen gezet om een preventiecampagne uit te rollen? Zo ja, welke strategieën hanteert u? Zo neen, hebt u nog plannen om via sportclubs gezonde voeding te promoten? Welke concrete initiatieven zult u samen met het Vlaams Instituut Gezond Leven nemen om sportclubs aan te moedigen om de gezondheid van zijn leden en bezoekers te bevorderen? Wat is de stand van zaken met betrekking tot de oproep van het Vlaams Instituut Gezond Leven en de Vlaamse Sportfederatie om stuurgroepen in het leven te roepen met vertegenwoordigers van beide organisaties?

De voorzitter: Minister Muyters heeft het woord.

Minister Philippe Muyters: Collega Franssen, het bevorderen van een gezonde levensstijl is voor mij uiteraard een belangrijke opdracht van elke sportclub. Sportclubs worden meer en meer geconfronteerd met nieuwe maatschappelijke uitdagingen en hogere verwachtingen. Daarom heb ik een initiatief genomen dat ik in deze commissie al heb toegelicht. Ik heb namelijk een project gelanceerd om het beleidsvoerend vermogen of de bestuurskracht van sportclubs te verhogen. Deze opdracht is toegewezen aan de Vlaamse Sportfederatie en wordt uitgewerkt onder de projectnaam 'Clubgrade'. Als je een sterkere bestuurskracht hebt, dan kan de duurzaamheid versterkt worden en zullen in de toekomst die clubs nog beter in staat zijn om hun maatschappelijke rol te vervullen, om te gaan met nieuwe uitdagingen en bestaande of nieuwe preventieprogramma's te implementeren.

Uiteraard zal bijkomende specifieke kennis of knowhow over dit thema ook nodig zijn. Daarom zal ik dit jaar nog verschillende stakeholders samenbrengen in een werkgroep met de vraag om hierover aanbevelingen te formuleren. In functie van deze aanbevelingen zullen we dan bekijken of het uitrollen van een preventiecampagne de meest doelmatige aanpak is.

Dat wil niet zeggen dat we in tussentijd niets gaan doen. Vanuit Sport Vlaanderen werden reeds meerdere initiatieven ondernomen om de problematiek onder de aandacht te brengen. Zo werden in december 2016 op de kennisdag van Sport Vlaanderen met als thema 'gezond sporten' een aantal initiatieven gebundeld voorgesteld aan de sportsector. Zo heeft doctor Meganck er de resultaten van zijn onderzoek uitgebreid toegelicht. In een andere sessie werd het Nederlandse project 'De Gezonde Sportkantine' voorgesteld, waarbij eveneens goede voorbeelden uit Vlaanderen besproken werden. De Vereniging voor Alcohol- en andere Drugproblemen (VAD), het Vlaams expertisecentrum voor alcohol, illegale drugs, psychoactieve medicatie, gokken en gamen, stelde het preventietraject Sportivos voor. Met Sportivos ondersteunt VAD sportclubs om problemen door alcohol- en druggebruik te voorkomen en als ze toch voorkomen, te beperken. Ten slotte was er nog een sessie over gezonde sportvoeding door sportdiëtiste Stephanie Scheirlynck.

Via de websites sport.vlaanderen en gezondsporten.be is ook al heel veel informatie over gezonde voeding beschikbaar. Er bestaan wel initiatieven maar ik zal een werkgroep samenbrengen met de vraag om aanbevelingen aan het beleid te formuleren.

Ik werk als minister van Sport mee aan het facettenbeleid van minister Jo Vandeuren voor het behalen van de gezondheidsdoelstelling 2025. In dit kader ondersteunt Sport Vlaanderen het project van het Vlaams Instituut Gezond Leven dat als doel heeft sportclubs aan te moedigen en te ondersteunen om de gezondheid van hun leden en bezoekers te bevorderen.

Sport Vlaanderen heeft ook al haar communicatiekanalen ingezet om de lancering van het nieuwe voedings- en bewegingsmodel van het Vlaams Instituut Gezond Leven maximaal te ondersteunen. Het Vlaams Instituut Gezond Leven kreeg voor dit nieuwe model ook een forum op het Sportinnovatiecongres in oktober van vorig jaar.

Als antwoord op uw laatste vraag ten slotte, kan ik zeggen dat de Vlaamse Sportfederatie, op vraag van het Instituut Gezond Leven, een verkennende bevraging heeft gedaan bij haar leden om na te gaan of ze interesse hadden om mee te werken aan een project voor het opzetten van een gezondheidsbeleid in sportclubs. Ik moet eerlijk zeggen dat ik verbaasd was toen ik het antwoord daarop las. Er is namelijk geen reactie gekomen vanuit de verschillende federaties. Ik heb dan contact laten opnemen met de Vlaamse Sportfederatie. De Vlaamse

Sportfederatie heeft ons verzekerd dat de reden hiervoor niet is dat de federaties hier niet aan willen meewerken, maar omdat de timing wat moeilijk zat. De federaties hadden op het moment van die bevraging weinig ruimte. Er was het nieuwe Federatiedecreet. Er werd gewerkt aan de corporate governance, de code-Muyters, zoals die wordt genoemd. Bovendien werd er ook zwaar gewerkt aan de problematiek rond het seksueel grensoverschrijdend gedrag.

Zoals ik daarnet al twee keer heb gezegd, kunnen we de werkgroep installeren met experts uit de gezondheidssector en de sportsector. Op dat moment kunnen we een nieuwe start nemen, met een advies en met een aantal beleidsmaatregelen. En dan nemen we zeker die vraag van het Vlaams Instituut Gezond Leven opnieuw mee.

De voorzitter: Mevrouw Franssen heeft het woord.

Cindy Franssen (CD&V): Minister, ik dank u voor uw uitgebreid antwoord. Het is goed dat u daarover een werkgroep zult opstarten. U verwijst naar de nieuwe maatschappelijke uitdagingen die die sportclubs kennen. U verwijst daarbij naar een sterkere bestuurskracht om dit het hoofd te kunnen bieden. Dat is dan op de iets langere termijn.

U verwijst ook naar de goedepraktijkvoorbeelden, de gezonde sportkantine. Hoe worden die goedepraktijkvoorbeelden gedispacht op een actieve manier naar de verschillende sportfederaties, sportkantines enzovoort? Want u verwijst naar initiatieven op de website. Maar de website is een passieve vorm van communicatie. Het zou misschien goed zijn indien men vanuit uw bevoegdheden daarover actiever kan communiceren.

Ik heb eenzelfde opmerking in verband met de nieuwe voedings- en bewegingsdriehoek. Wordt de affiche zelf van de actieve voedings- en bewegingsdriehoek verstuurd, bezorgd aan al die sportfederaties? Dat is niet onbelangrijk. Het zou misschien niet slecht zijn om die, zoals bij Kind en Gezin, ook te laten uithangen in sportkantines enzovoort. Elke preventie daaromtrent kan een stap in de goede richting zijn.

De voorzitter: De heer Peeters heeft het woord.

Peter Wouters (N-VA): Mevrouw Franssen, ik dank u voor uw vraag.

Het zal niemand verbazen dat ik, het toonbeeld van sport en gezonde voeding, het woord neem bij deze vraag. Ik meen dat. Ik ben echt bezig met die dingen.

Zoals iedereen hier onderschrijven wij uiteraard de oproep om gezonde voeding te promoten. Dat is een belangrijk deel van het gezond leven, in combinatie met sporten. Er is hier vandaag al genoeg onderschreven dat die beide zaken echt samengaan.

Ik ben ervan overtuigd dat de meeste sporters zich wel degelijk bewust zijn van wat ze eten en drinken, zeker voor het sporten. Na het sporten, zeker afhankelijk van het niveau waarop men sport, komen we weleens de gekende derde helft tegen. Daar wordt niet meteen de juiste sportdrink genuttigd. En als er genoeg sportdrink in het lichaam is, wordt er ook een wel eens iets verkeerd geknabbeld. Maar het lijkt mij nog altijd beter te sporten en nadien te zondigen, dan niet te sporten.

We moeten natuurlijk het verschil maken met de supporter. Supporteren hangt ook samen met sport. Ik denk dat de voetbalhamburger wijd en zijd gekend is. Ik kan me geen voetbalstadion voorstellen waar die troep niet wordt verkocht. Het is een belangrijk inkomen van de meeste clubs. Op de markt van de gezonde

voeding bestaan daarvoor nog niet echt alternatieven. Het lijkt me eerder een taak van de markt zelf om daarvoor goede oplossingen te vinden die commercieel interessant zijn, dan van de minister.

Ik vind het heel fijn dat de minister duidelijk verder zal inzetten op sensibilisering via de webstek en andere kanalen. Dat is ook nodig. Ik ben blij dat er nu duidelijk ruimte zal komen om dat concreet aan te pakken.

Ten slotte wil ik onderstrepen dat elke club hierin zelf verantwoordelijkheid moet nemen. Ik geef graag het woord aan een van de betere praktijkvoorbeelden. Mijn collega weet daar veel meer over.

De voorzitter: De heer Wynants heeft het woord.

Herman Wynants (N-VA): Ik ben het 100 procent eens met de vraag van mevrouw Franssen, want het wordt inderdaad een groot probleem.

Bij ons, althans vooral bij mij, is het zo dat, als de minister bepaalde insteken geeft die belangrijk zijn voor de gezondheid, ik verplicht ben om die op te volgen. Dat is ook wat mijn collega net zei.

Als de minister insteken geeft over wat je zou kunnen doen op het vlak van gezonde voeding, dan moet je dat ook doen. Hij kan zeggen wat hij wil, maar als de clubs niet luisteren, dan zit hij daar. Wij doen dat dus wel. Ik zal het voorbeeld geven van KVC Westerlo. Elk weekend reizen een viertal bussen met kinderen die op verplaatsing gaan voetballen, bijvoorbeeld van Westerlo naar Roeselare, wat 400 kilometer is heen en terug. Zij krijgen dan van ons gezonde fastfood mee. En niet alleen dat. Wij denken er over na om automaten te plaatsen in de club zelf met gezonde voeding in. Ik heb u daar informatie over gegeven. Ik wil niet onmiddellijk reclame maken voor de firma, maar ik wil enkel aangeven dat we daar dagelijks mee bezig zijn. Het is de moeite waard dat iedereen naar de richtlijnen van de minister kijkt en ze tracht uit te voeren.

Minister Philippe Muyters: We moeten inderdaad verschillende dingen doen. Diegenen die goede informatie wensen omdat ze bijvoorbeeld zelf een sportieve activiteit zullen organiseren, kunnen die informatie vinden op onze website. Dat is een eerste stap.

Voor mij is de tweede stap sensibiliseren. Ook dat hebben we altijd gedaan. U vroeg naar de plaats van de goede praktijken. Dat was op de kennisdag van Sport Vlaanderen waar federaties en verschillende clubs komen. Ook op het Gordelfestival bijvoorbeeld was er in Hofstade een sportdorp opgezet rond gezonde voeding. Dat is naar een breder publiek aandacht geven aan gezonde voeding. Sensibilisering is iets dat binnen Sport Vlaanderen wordt meegenomen. We hebben daar ook al eens een campagne over gevoerd.

Een derde stap is de vraag of we verder doen. Ik was zelf wat verbaasd dat er geen reactie is gekomen op de rondvraag van het Vlaams Instituut Gezond Leven, maar ik heb van de Vlaamse Sportfederatie de verzekering gekregen dat dit kwam door een slechte timing. Dat was ook te begrijpen. Er was een moment waarop alles samenkwam, zoals mijn vraag naar een beter 'corporate governance' gecombineerd met de kwestie omtrent seksueel grensoverschrijdend gedrag en de eisen die we daaromtrent hebben gesteld. Dan was er nog het nieuwe decreet met een aantal gevolgen op het vlak van financiering voor de federaties. Ik begrijp dat ze dan op dat moment zeggen: 'first things first'. Ik kan me inbeelden dat op dat moment gezonde voeding wat naar achteren wordt geschoven.

Laat ons de tijd nu goed gebruiken. We zullen mensen uit de sportsector en uit de gezondheidssector samenbrengen om hen te vragen op welke manier we het

meeste effect kunnen sorteren en welke aanbevelingen ze ons kunnen doen. Is dat dan het ophangen, zoals u voorstelt, van de poster of denken ze dat dat niet veel effect zal hebben? Laat het maar van hen komen. Na de vakantie zullen we die groep samenstellen en ik zal vragen dat ze tegen het einde van het jaar aanbevelingen doen. We kunnen daar dan volgend jaar mee aan de slag gaan.

Cindy Franssen (CD&V): Minister, ik dank u voor het verhelderende antwoord. Mijnheer Wynants, ik dank u ook voor uw betoog. U hebt deels de bekommernis van de heer Wouters beantwoord dat er wel een alternatief bestaat voor de klassieke hamburger. Je kunt ook automaten met yoghurt en dergelijke aanbieden. Er zijn voldoende alternatieven op de markt die kunnen worden gebruikt. Ik heb begrepen dat Westerlo daar een toonvoorbeeld van is.

Echte sporters weten inderdaad wat ze het best eten en wat niet, maar het gaat hier over kinderen en jongeren. Die hebben nog niet altijd een volledig zicht op gezonde voeding. We moeten daar extra op inzetten.

Herman Wynants (N-VA): We zijn nog verder gegaan, want we zijn ook milieuvriendelijk. We laten geen plastic bordjes meer toe. Het bordje kun je nu mee opeten.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Imade Annouri aan Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over het integriteitsbeleid in het jeugdwerk – 2043 (2017-2018)

Voorzitter: de heer Bart Caron

De voorzitter: De heer Annouri heeft het woord.

Imade Annouri (Groen): Minister, u besliste in het voorjaar van 2018 aan elke beheersovereenkomst van het jeugdwerk een strategische doelstelling rond integriteit toe te voegen. Deze doelstelling bestaat uit twee concrete acties, namelijk dat elke jeugdvereniging tegen uiterlijk 31 december 2018 een integriteitsbeleid uitwerkt en dat zij een aanspreekpunt integriteit (API) aanduiden. Die API moet ook een eerste opleiding en intervisie hebben gevolgd tegen 30 juni 2019. Om dit alles in goede banen te leiden, kreeg De Ambrassade als extra opdracht om een ondersteuningsaanbod te voorzien.

Dit kadert binnen het Vlaams Actieplan Integriteit en is zeker een waardevol initiatief, waar zowel ik als de jeugdsector zelf volledig achter staan. Op deze manier kan er structureel worden gewerkt aan een maatschappelijk probleem dat zich ook manifesteert in het jeugdwerk. Toch zijn er een aantal bezorgdheden rond de implementatie van deze acties. Deze zijn namelijk toegevoegd nadat de subsidiebedragen al waren goedgekeurd. De uitwerking van een beleid, het volgen van opleiding en intervisie en de ontwikkeling van een ondersteuningsaanbod vragen wel wat tijd en middelen. De Ambrassade kan dit opnemen binnen hun werking, maar dit betekent dat een ander aanbod zal moeten sneuvelen. Minister, dit kwam onlangs trouwens aan bod op het congres #Jeugdwerkwerkt, waarop u ook aanwezig was. Zij kunnen hiervoor samenwerken met andere partners in het jeugdwerk die hier expertise rond hebben, zoals Pimento of Tumult, maar voor hen geldt hetzelfde. Het aanbod van De Ambrassade is in principe ook steeds betalend, wat maakt dat jeugdverenigingen verplicht worden hier een deel van hun middelen aan te besteden.

Het is belangrijk om te werken aan deze problematiek, en daarom is er een grote wens om de impact van deze maatregelen te maximaliseren. Daarbij is het essentieel dat er voldoende ruimte is om een degelijk en doordacht beleid uit te

werken in plaats van een aantal losse acties om af te vinken. Ik vrees dat dit net de uitkomst zal zijn als er geen extra inspanning wordt gedaan vanuit Vlaanderen.

Minister, hoe gaat u ervoor zorgen dat de uitwerking en opvolging van het ondersteuningsaanbod kwaliteitsvol is en bovendien niet ten koste gaat van andere ondersteuningsbehoeften?

Op welke manier kunt u garanderen dat deze opgelegde doestellingen de jeugdverenigingen niet verplichten om hier een deel van hun werkingsmiddelen aan te besteden, waardoor andere zaken naar de achtergrond worden verschoven?

De voorzitter: Minister Gatz heeft het woord.

Minister Sven Gatz: In de subsidieovereenkomst tussen de Vlaamse Regering en De Ambrassade werd een strategische doelstelling opgenomen, die bepaalt dat de Ambrassade het jeugdwerk op een gedifferentieerde en inspirerende manier versterkt. Daarbij ligt er op dit vlak in de overeenkomst maar één inhoudelijke prioriteit vast, namelijk een jaarlijks vormingstraject voor aanspreekpunten integriteit in het jeugdwerk organiseren vanaf 2019. Binnen de afgesproken vormingsuren die De Ambrassade jaarlijks zal organiseren – in 2018 zijn dat 5300 uren voor vormings- en studiedagen – kan dit vormingstraject perfect een plaats krijgen. Daarnaast blijft er meer dan voldoende ruimte over voor andere vormingsnoden en prioriteiten.

Gezien de sector sterk achter het Vlaams Actieplan Integriteit staat, is het onwaarschijnlijk dat het vormingstraject voor aanspreekpunten ten koste gaat van andere studiedagen en vormingen van De Ambrassade. Bovendien is er in overleg met De Ambrassade uitdrukkelijk gekozen om een jaar tijd te voorzien om dit vormingstraject te ontwikkelen. Dit geeft De Ambrassade onder meer de mogelijkheid om te bepalen of ze zelf de nodige knowhow verwerft of daarvoor een beroep doet op partners. Als De Ambrassade hiervoor samenwerkt met een andere vereniging die wordt erkend in het decreet Jeugd- en Kinderrechtenbeleid, dan is het mogelijk dat die activiteiten bijdragen tot het aantonen van de erkenningsvoorwaarden of tot het realiseren van hun subsidieovereenkomst, mits ze voldoen aan de vereisten. Het vormingstraject hoeft dan ook niet ten koste te gaan van het overige aanbod van mogelijke partners binnen het jeugdwerk.

Wat uw tweede vraag betreft, wil ik allereerst duidelijk maken dat ik het erg belangrijk vind dat alle jeugdverenigingen werk maken van dit thema. Ook de jeugdsector zelf staat daar trouwens achter. De start van een nieuwe beleidsperiode en de subsidieovereenkomsten die in dat verband zijn afgesloten, waren dan ook het uitgelezen moment om dat engagement om te zetten in de praktijk. De subsidieovereenkomsten met de verenigingen bepalen dat de aanspreekpunten tegen 30 juni 2019 vorming zullen hebben gevolgd. De verenigingen krijgen dus ruim de tijd om na te gaan hoe ze zich hier het best rond organiseren. Ook al kreeg De Ambrassade een specifieke vormings- en begeleidingsopdracht, toch kiest elke vereniging vrij welke vorming haar medewerker volgt.

Wat het financiële plaatje betreft, wil ik ook aanstippen dat de jeugdorganisaties tot de socialprofitsector behoren en dus ook kunnen gebruikmaken van een vormingsbudget, dat in het kader van het Vlaams Intersectoraal Akkoord 4 wordt verdeeld door het Vlaams Instituut voor Vorming en Opleiding in de Social Profit.

Ik heb zeker begrip voor uw vraag en het is niet de bedoeling om stapsgewijs bijkomende doelstellingen in de bestaande beleidsplannen binnen te smokkelen. Hier gaat het wel om een problematiek die meer vraagt dan een oppervlakkige reactie. We hebben een goede praktische oplossing kunnen vinden met De Ambrassade en met de gehele jeugdsector om hier een degelijk antwoord op te bieden.

De voorzitter: De heer Annouri heeft het woord.

Imade Annouri (Groen): Minister, ik ben het met u eens. De manier waarop de sector en De Ambrassade daarmee zijn omgegaan en het feit dat ze zelf tijdig hebben ingezien hoe belangrijk het is om dit te doen, siert hen. Het is ook maatschappelijk een goede zaak en een sterk signaal. Op het recent door De Ambrassade goed georganiseerde congres in de AB over jeugdwerk is gebleken dat ze dingen graag bottom-up willen vormgeven en niet vraaggestuurd, van bovenaf. Die opmerking werd daar heel duidelijk verwoord.

De kracht van het jeugdwerk ligt erin dat ze zelf weten waaraan er nood is en dat ze welbepaalde maatschappelijke noden willen invullen. Ze willen echter niet continu bevroegd worden. Ik hoor duidelijk in uw antwoord dat dat niet de bedoeling is. U hebt dat eerder al aangegeven.

Wat deze specifieke thematiek betreft, ligt de timing vast tot 2019. Ik denk echter dat dit iets van lange adem zal zijn. Ik denk dat dit iets zal zijn dat structureel zal moeten blijven gebeuren. Dit is een maatschappelijk probleem, een maatschappelijke uitdaging, zoals er zoveel zijn, waarin we de komende jaren dagelijks veel tijd en energie zullen moeten steken. U antwoordt op de bestaande situatie met een planning tot 30 juni 2019. Als na de eerste analyse blijkt dat er wat u betreft een structurele aanpak nodig is omdat dit een structureel probleem is, is er dan ruimte om die budgetten te verhogen? Is er een mogelijkheid om daar budgetten aan te koppelen? Of vindt u dat dit dan behoort tot de algemene korf van initiatieven die genomen kunnen worden en waaruit ze zelf kunnen kiezen? Vindt u dat Vlaanderen, de overheid, daar niet specifiek zelf een extra luik aan moet koppelen?

De voorzitter: Mevrouw Soens heeft het woord.

Tine Soens (sp-a): Heel kort. Als ik het goed begrijp, krijgt De Ambrassade een jaar tijd om de vorming te organiseren. In principe moet die pas tegen 2019 helemaal rond zijn, terwijl de jeugdorganisaties wel al eind dit jaar een beleid uitgestippeld moeten hebben. Mij lijkt dat een beetje een vreemde logica: de aanspreekpunten integriteit kunnen tot juni volgend jaar hun opleiding volgen bij De Ambrassade of ergens anders, maar het beleid zelf moet al uitgestippeld zijn eind 2018. Kan daarop geen uitzondering worden voorzien? Het lijkt me toch wel een wat vreemde logica, die daarachter zit.

De voorzitter: De heer Van de Wauwer heeft het woord.

Orry Van de Wauwer (CD&V): Ik denk dat het heel duidelijk is dat iedereen achter het invoeren van die aanspreekpunten integriteit staat. Collega Annouri heeft het gezegd, de CD&V-fractie staat daarachter, samen met iedereen in deze commissie en in de jeugdsector zelf, denk ik. Dat toont aan dat iedereen de noodzaak van zo'n integriteitsbeleid heel duidelijk inziet.

Ik heb er tijdens de hoorzitting al op gewezen dat die aanspreekpunten alleen maar kwalitatief kunnen zijn en kwalitatief werk kunnen leveren als daar voldoende middelen tegenover staan. Het gaat namelijk niet enkel om het aanbieden van opleidingen en vormingen. Er moet ook een toolbox ontwikkeld worden. Die toolbox moet vervolgens ook verspreid worden naar de verschillende organisaties.

Collega Annouri wijst er terecht op dat de strategische doelstellingen van die API's pas werden toegevoegd nadat de subsidiebedragen bekend waren. Minister, het is positief dat u hier nogmaals bevestigt dat het niet de bedoeling is dat er in de toekomst nog op deze manier gewerkt wordt, maar dat de nood hier wel hoog was.

Met andere woorden: binnen die toegewezen middelen moeten de organisaties nu zelf ruimte maken voor die API's. Willen ze dat goed doen, dan zal dit ten koste gaan van iets anders, vrees ik. Minister, u kunt wel zeggen dat dit niet ten koste gaat van andere vormingen of dat ze gemakkelijk kunnen schuiven, maar als je bekijkt wat de jeugdsector allemaal al doet, dan durf ik dat toch wel te betwijfelen.

Om de vraag van collega Annouri over de extra middelen concreet te maken, heb ik even geïnformeerd bij De Ambrassade naar de kostprijs van het aanbieden van die vormingen. Volgens hun berekeningen zou het in het eerste jaar ongeveer 15.000 euro kosten om die opleiding tot een API door honderd personen te laten volgen. De kost voor de ontwikkeling zou eventueel gespreid kunnen worden als die toolbox ook gebruikt kan worden in andere sectoren. De eerste schatting spreekt toch van 15.000 euro nu en vervolgens elk jaar opnieuw 5000 euro voor het verder aanbieden van die opleidingen. Ik wil dus de vraag van de heer Annouri iets concreter stellen. Bent u bereid om die middelen te voorzien voor de jeugdsector?

De voorzitter: De heer Wouters heeft het woord.

Peter Wouters (N-VA): Dank u, voorzitter. Ik dank ook collega Annouri voor deze vraag. Het is een belangrijk thema, dat we onder de aandacht moeten blijven houden. Daar zijn we hier allemaal van overtuigd. De collega's hadden het al over de doelstelling rond integriteit ter aanvulling van een integriteitsbeleid. De aanstelling van een API is een goede zaak en een noodzakelijke zaak.

Enerzijds begrijp ik dat extra doelstellingen ook vragen om extra middelen. Dat is, zeker gezien het belang van het thema, niet onlogisch. Anderzijds is het ook te begrijpen dat workshops en opleidingen betalend zijn. Dat geldt trouwens niet alleen voor opleidingen over grensoverschrijdend gedrag. De mensen die vormingen geven, moeten immers ook betaald worden. Vaak gebeurt dit gewoon via een vrijwilligersvergoeding. Het is dus niet zo dat er immense bedragen gevraagd worden. Op de website van Pimento kunt u trouwens al verschillende richtprijzen vinden.

Ik wil er tot slot ook nog op wijzen dat er heel wat informatie gratis ter beschikking staat. Ik denk maar aan alle informatie en brochures die te vinden zijn op de nieuwe webstek grenslijn.be. Daarop staat een massa aan informatie over hoe jeugdorganisaties een beleid kunnen uitwerken inzake grensoverschrijdend gedrag.

De voorzitter: Minister Gatz heeft het woord.

Minister Sven Gatz: Ik ben blij te horen dat op alle banken, over meerderheid en oppositie heen, iedereen het een belangrijke maatschappelijke uitdaging vindt om het grensoverschrijdend gedrag terug te dringen en de integriteit in het jeugdwerk te verhogen. Dus, laat dat duidelijk zijn: soms worden we, om het in slecht Nederlands te zeggen, 'gevat' door een problematiek waarvan we niet wisten dat die zo groot was of zo diepgaand was. Dan is het nodig om een extra inspanning te leveren vanwege het belang van de problematiek.

Ik vind het dus goed dat de jeugdsector hierin het voortouw neemt en dat zij het thema ook belangrijk vinden. Ik wil de komende maanden bekijken hoe de verschillende organisaties zelf hun aanspreekpunt Integriteit op poten zetten. In die zin ben ik wel bereid om zo soepel als nodig om te springen met die timing. Er bestaat namelijk inderdaad een spanningsveld tussen de resultaatsverbintenis van de jeugdwerkorganisaties en de inspanningsverbintenis van De Ambrassade, die iets verder in de toekomst ligt. We moeten dus bekijken hoe we dat het best

op elkaar kunnen afstemmen. Los daarvan is niemand van plan, en zeker de jeugdsector zelf niet, om tijd te verliezen.

Ik wil ook de vraag van het budget in die periode bekijken. Enerzijds kan men zeggen: als het maar 5000 of 15.000 euro is, al naargelang de parameters die hier gebruikt zijn en die ik niet betwist, dan zouden we dat vrij vlot moeten kunnen bijpassen. Maar anderzijds lijkt me, in het antwoord dat ik oorspronkelijk aan de heer Annouri gegeven heb, dit ook wel een haalbare kaart. Ik zeg nu niet dat hier per definitie geen extra middelen tegenover kunnen staan, maar ik wil het in overleg met de jeugdsector, afhankelijk van de timing van de aanspreekpunten integriteit en afhankelijk van het vormingsaanbod van De Ambrassade, toch nog even verder bekijken.

Ik ben niet iemand die alleen op voluntarisme steunt. Men moet ook budgetten hebben. Maar tegelijkertijd is dit, gelet op het belang van de maatschappelijke problematiek, ook niet onmogelijk om nu al zonder bijkomende middelen in gang te zetten. En dan gaan we kijken wat daar tegenover staat. Wat we zeker niet moeten doen, is nu instrumenteel of mechanisch denken dat het instellen van de aanspreekpunten integriteit en het organiseren van het vormingsaanbod de problematiek per definitie zal vatten en beantwoorden. Het zal een eerste basis zijn, en hopelijk zal het voldoende zijn, maar misschien zal er, zoals bij elke mentaliteitswijziging, wat het finaal wel is, een nog iets langere tijd en iets meer inspanningen nodig zijn.

Ik houd de deur dus op een kier, zowel voor timing als voor budget, maar op dit ogenblik gaan we van start binnen de grenzen zoals ik ze u aangegeven heb. Maar ik blijf daarover in gesprek met de jeugdsector.

De voorzitter: De heer Annouri heeft het woord.

Imade Annouri (Groen): Ik dank de minister voor het antwoord en de collega's om zich aan te sluiten.

Ik onthoud Piet Huysentruyt-gewijs drie dingen. Eén: we erkennen allemaal de omvang van de problematiek van grensoverschrijdend gedrag in onze samenleving en zien hoe actueel en hoe nodig het is dat we er structureel aan werken. Twee: de jeugdsector en De Ambrassade gaan hier op een ongelooflijk sterke manier mee om. Ze nemen hun verantwoordelijkheid op en we zijn hen daar allemaal erkentelijk voor. En drie: we delen allemaal de bezorgdheid dat ze geen taken die ze nu al goed doen, gaan doorschuiven en dat die onder druk komen te staan omdat ze extra taken opgelegd krijgen die minstens even fundamenteel zijn als de andere.

Ik onthoud ook uw flexibiliteit, minister. U zult dat verder opvolgen. Wij zullen het samen met u opvolgen indien nodig. Ga die conversatie aan met de sector, want ik denk inderdaad dat het mogelijk moet zijn om degenen die die verantwoordelijkheid opnemen, financieel ook in die mate te ondersteunen zodat ze hun verantwoordelijkheid ten volle kunnen opnemen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Bart Caron aan Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over de ingrijpende gevolgen van de hervorming van de federale vzw-wetgeving op duizenden vzw's in de sectoren cultuur, jeugd en op het vrijwilligerswerk – 2057 (2017-2018)

Voorzitter: de heer Joris Poschet

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

Bart Caron (Groen): Minister, collega's, het vennootschapsrecht wordt onder impuls van minister Geens hervormd. De schrik zit er wat in dat dat voor planlast en rechtsonzekerheid zal zorgen voor het verenigingsleven in Vlaanderen, en misschien een bedreiging of een beknutting kan zijn van het vrijwillige engagement.

De oude vzw-wet van 1921 zou vervallen en er wordt een verenigingsrecht ingeschoven in een wetboek voor vennootschappen en verenigingen. Het wordt een lijvig werkstuk, in ontwerp bestaande uit veertien boeken. Wie regelgeving inzake de vzw's zal willen opzoeken, zal dus zeker een stevig toertje moeten 'boekhoppen' om alles te vinden wat er is, in ieder geval als er geen hulpmiddelen worden ontwikkeld. Overzichtelijk zal het wellicht niet worden. Eén duidelijk wetboek met alle wetgeving van toepassing op vzw's zou praktischer zijn.

Het grootste probleem wordt wellicht de invloed van wijzigingen in het vennootschaps- en vzw-recht op de andere regelgeving. Denk aan fiscaliteit, vrijwilligerswet, Vlaamse decreten en subsidies voor de cultuursector, het jeugdwerk enzovoort, waar bepalingen en voorwaarden in staan voor erkenning en subsidiëring die misschien niet meer zullen kloppen met de terminologie en de rechtsvormen die minister Geens voor ogen heeft.

Mijn collega's op het federale niveau zeggen dat minister Geens antwoordt dat de bevoegde beleidsdomeinen in die gewesten en gemeenschappen dan zelf de nodige stappen moeten zetten om zich aan te passen, met het gevaar dat organisaties zich tussen hamer en aambeeld bevinden met soms tegensprekende wetgevingen.

Bovendien zou een vzw zich ook moeten laten erkennen als sociale onderneming, volgens een gelijkaardige procedure als die van de Coöperatieve Vennootschap bij de Nationale Raad voor de Coöperatie. Je zou je dus alleen maar een sociale onderneming kunnen noemen als je een speciale erkenning aanvraagt bij de FOD Economie, met alle gevolgen van dien, want het begrip 'vzw' als such zal niet meer in die regelgeving voorkomen. Nu zouden dus opeens duizenden vzw's plots een erkenning bij de FOD Economie moeten aanvragen, met het risico om ontbonden te raken. Ook dat creëert op zijn beurt weer rechtsonzekerheid en administratieve overlast.

Concreet: voor kleine vzw's en ook feitelijke verenigingen wordt het extra regelgeving en planlast. In het sociaal-cultureel werk bijvoorbeeld heb je landelijke koepels en lokale afdelingen. Dat zijn vaak feitelijke verenigingen, die dus nu sociale ondernemingen worden in die wetgeving. Denk aan Femma, Natuurpunt, Velt enzovoort. Ook de aansprakelijkheid van bestuurders zal groter worden. Zullen ouders hun minderjarige jongeren bijvoorbeeld nog een bestuursfunctie laten opnemen in het jeugdwerk of in het plaatselijke jeugdhuis? Zal dat nog kunnen? Is daar geen risico aan? Waar zullen verenigingen met commerciële activiteiten, ten gunste van de werking, met finaal een non-profit doel, onder de vennootschapsbelasting vallen?

Wat bijvoorbeeld met de horeca in jeugdhuizen, met reizen en uitstappen van OKRA of Pasar, vormingscursussen van Vormingplus enzovoort?

Hoe zal het non-profitlandschap er in de toekomst uitzien? Zullen bestaande vzw's een apart vehikel oprichten om commerciële activiteiten in onder te brengen?

Er zijn veel vragen. Er is een dreigende complexiteit die er hopelijk niet komt.

Mijn vraag komt misschien nogal vroeg, want het wetboek is nog niet goedgekeurd in de Kamer. Het is nog niet afgerond, maar het is al ver gevorderd. Ik heb vernomen dat het nog voor de zomer, dus in juli, ter stemming zou worden voorgelegd.

Denk aan de fiscale wetgeving. Zal men belasting moeten betalen op die verkoop van drank bijvoorbeeld? Wat met de btw-regeling? Wat zijn de gevolgen voor de fiscaal aftrekbare giften? Enzovoort, enzovoort.

Ik wil verwijzen naar het advies van de Centrale Raad voor het Bedrijfsleven op pagina 6: "De Raad herhaalt zijn opmerking uit het vorige advies, met name dat deze hervorming onvermijdelijk ook gevolgen met zich meebrengt op andere domeinen (bijvoorbeeld fiscaliteit, sociale wetgeving, subsidies ...), die vaak ook op een ander beleidsniveau geregeld worden (bijvoorbeeld inzake de toegang tot het beroep), waardoor heel wat regelgeving aangepast dient te worden. Ook voor publieke rechtspersonen die in de regio's werden of worden opgericht kan de hervorming wijzigingen teweegbrengen. (...) Deze aanpassingen kunnen beperkt zijn tot louter terminologische wijzigingen, maar kunnen soms ook meer fundamentele implicaties met zich meebrengen. De Raad stelt vast dat hij geen overzicht heeft ontvangen van te wijzigen regelgeving. De Raad vraagt zich dan ook af of een dergelijke analyse, over de grenzen van het vennootschaps- en verenigingsrecht heen, heeft plaatsgevonden. Hij beklemtoont het belang van deze analyse, waardoor bijgevolg niet overhaast te werk mag worden gegaan. Dezelfde opmerking van interbestuurlijke coördinatie en informatie-uitwisseling komt tevens voor in het advies van de Inspectie van Financiën."

Ik weet het: ik citeer uit federale documenten, maar ze hebben potentieel een groot effect op deze gemeenschapsmaterie.

Minister, heeft de Vlaamse Gemeenschap een analyse gemaakt, of een begin ervan, van de impact op andere/onze domeinen? Is er een overzicht gemaakt van de te wijzigen regelgeving in die domeinen, specifiek voor de Vlaamse decreten en/of besluiten?

Er is duidelijk nood aan overleg en afstemming met de federale overheid. Organisaties dreigen anders gekneld te raken tussen twee regelgevingen. Minister, en bij uitbreiding de Vlaamse Regering, de verantwoordelijken in andere gelijkaardige domeinen met veel vzw's, bent u nauw betrokken bij de gesprekken met de federale overheid in functie van afstemming? Welke onderdelen worden besproken?

Klopt de informatie dat bestaande vzw's een apart vehikel moeten oprichten om commerciële activiteiten – ten bate van de werking – in onder te brengen? Krijgen we dan organisaties met een niet-commerciële vzw en een commerciële vzw, of een niet-commerciële vzw en een vennootschap? Zal het voor de buitenwereld nog duidelijk zijn met welk soort organisaties men te maken heeft? Wat met de identiteit? Ik hoop dat ik het negatiever voorstel dan het in de toekomst wordt.

Dreigt de complexe nieuwe regelgeving het enthousiasme van burgers die zich vrijwillig inzetten voor gemeenschapsactiviteiten, niet te doen dalen?

De aansprakelijkheid van bestuurders wordt ook groter. Hoe kunnen we vermijden dat ouders het engagement van hun minderjarige jongeren om een bestuursfunctie op te nemen in het plaatselijk jeugdhuis, afraden?

Het zal er legistiek niet makkelijker op worden voor vzw's. Eén duidelijk wetboek met alle wetgeving van toepassing op vzw's zou praktischer zijn. Zijn er reeds initiatieven genomen in die richting?

Is er al een plan opgemaakt voor de implementatie van de nieuwe regels? Of ben ik te vroeg? Die zouden naar verluidt immers nog dit jaar en zelfs nog voor de zomer worden goedgekeurd.

De voorzitter: Minister Gatz heeft het woord.

Minister Sven Gatz: Binnen de Vlaamse overheid zal er binnenkort op ambtelijk niveau een 'taskforce wijziging vzw-wetgeving' worden opgericht die over de verschillende beleidsdomeinen heen zal bekijken wat de impact is van de aangepaste wetgeving op de verschillende sectoren. Dit zal gebeuren in nauw overleg met de federale collega's zodat dit kan leiden tot één gedeelde interpretatie van de wetgeving. Ik wil hierbij wel opmerken dat het wetsontwerp nog niet definitief is goedgekeurd en momenteel ter bespreking in de parlementaire commissie voorligt.

Zoals u weet, heeft de Vlaamse Regering op 17 maart 2017 de nota goedgekeurd 'Vrijwilligerswerk: knelpunten en oplossingen'. Het is een nota met het oog op interbestuurlijk overleg tussen Vlaanderen en Brussel. In die nota is een afzonderlijk hoofdstuk gewijd aan de vzw-wetgeving. De thema's die daarin worden aangekaart, zijn onder meer: de administratieve vereenvoudiging met de neerlegging van de jaarrekening van kleine vzw's bij de rechtbank van koophandel, de formulieren van de statuten: de neerlegging en wijziging, de rechten en plichten voor toetredende leden. Komen ook nog aan bod: de bestuurdersaansprakelijkheid, het onrecht gebruik van het vzw-statuut en het vrijwilligerswerk, en overheidsopdrachten

Ik heb over de nota overleg gehad met federaal minister van Justitie Geens op 19 september 2017. Op dit overleg hebben wij de knelpunten besproken. Verder heb ik gewezen op de uitdagingen om de vzw-structuur zo laagdrempelig mogelijk te houden met het oog op een divers en dynamisch verenigingsleven. Minister Geens heeft me toen laten weten reeds kennis te hebben van de nota en ook meermaals contact te hebben gehad met de Verenigde Verenigingen over een aantal mogelijke knelpunten. Hij zou met deze bekommernissen zo veel mogelijk rekening houden.

Het wetsontwerp bevat momenteel volgende definitie voor een vereniging. "Een vereniging wordt opgericht bij een overeenkomst tussen twee of meer personen, leden genaamd. Zij streeft een belangeloos doel na in het kader van één of meer welbepaalde activiteiten die zij tot voorwerp heeft. Zij mag rechtstreeks noch onrechtstreeks enig vermogensvoordeel uitkeren of bezorgen aan de oprichters, de leden, de bestuurders of enig andere persoon behalve voor het in de statuten bepaald belangeloos doel. Elke verrichting in strijd met dit verbod is nietig."

Een vereniging zal dus onbeperkt economische activiteiten kunnen verrichten mits een belangeloos doel wordt nagestreefd. Voorheen lag het twistpunt bij de vraag of al dan niet bijkomstige economische activiteiten werden verricht. Nu wordt die logica omgedraaid en is het onderscheidend criterium met een vennootschap de vraag of al dan niet een vermogensvoordeel wordt uitgekeerd. Hier zal in de toekomst strenger op worden toegezien. Het zal bijgevolg niet nodig zijn een apart vehikel op te richten om commerciële activiteiten uit te oefenen. Wat coöperatieve vennootschappen betreft, zal het daarentegen wel nodig zijn een erkenning te verkrijgen om als sociale onderneming door het leven te kunnen gaan.

Wat de vrijwilligers betreft, beoogt de regelgeving net een vereenvoudiging van de bestaande wetgeving. Door het vennootschaps- en verenigingsrecht in één enkel wetboek te integreren, wordt het aantal vennootschapsvormen beperkt. Ik ben me er wel van bewust dat een dergelijke wijziging tot mogelijke onzekerheid leidt en, zeker in de tussenperiode waarin we ons nu bevinden, vragen oproept. Het zal dan ook belangrijk zijn de komende jaren voldoende opleidingen te organiseren en context te bieden. De verenigingen en hun vrijwilligers moeten maximaal worden geïnformeerd over de nieuwe situatie. We kunnen dit in zekere zin vergelijken met de situatie met de General Data Protection Regulation (GDPR). Er was toen nood aan voldoende duiding en infosessies om de wijzigingen goed te kunnen verteren.

Wat de aansprakelijkheid van de bestuurders betreft, zou ik het jammer vinden indien de wetswijziging het engagement van de vele vrijwilligers zou fnuiken. Ik

ben ervan overtuigd dat het niet zo'n vaart zal lopen. Ik zou zelfs durven stellen dat bestuurders van vzw's er, in vergelijking met de huidige vzw-wetgeving, met de nieuwe wetgeving juridisch op vooruit zullen gaan. Er komt meer rechtszekerheid over de bestuurdersaansprakelijkheid. Als het voorliggend wetsontwerp tot invoering van het wetboek van vennootschappen en verenigingen en houdende diverse bepalingen effectief wet wordt, zullen immers maximale drempels worden ingevoerd voor de persoonlijke aansprakelijkheid van bestuurders. Er zullen kortere termijnen voor de aansprakelijkheid gelden en het foutbegrip wordt duidelijk omschreven als een dynamisch te beoordelen concept.

Met betrekking tot de coördinatie en de opstelling van een wetboek zijn, voor zover ik weet, op dit ogenblik helaas nog geen initiatieven genomen. Ik ben op de hoogte van de verzuchtingen die de Verenigde Verenigingen eveneens hebben geformuleerd. Ik zal tijdens de verdere gesprekken zeker rekening houden met deze suggestie. Het is altijd delicaat, maar we moeten nagaan in welke mate het Kenniscentrum vzw een minder formele en gecoördineerde tekst kan opstellen. We zullen dit opvolgen.

Mijnheer Caron, uw laatste vraag heeft betrekking op de implementatie en op de stappen die daarop moeten volgen. Zoals ik al heb gezegd, liggen de teksten momenteel ter bespreking voor in de parlementaire commissie. Het wetsontwerp zal het parlementair proces doorlopen. Het wetsontwerp bepaalt dat de nieuwe wet op 1 januari 2019 in werking zal treden. Voor de bestaande rechtspersonen wordt voorzien in een overgangsperiode van vijf jaar. Dat is niet onbelangrijk. Op het niveau van de Vlaamse overheid zullen we moeten nagaan hoe we onze regelgeving moeten aanpassen om de Vlaamse regelgeving in overeenstemming met de nieuwe wet te brengen.

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

Bart Caron (Groen): Minister, ik dank u voor uw heel duidelijk antwoord dat, eerlijk gezegd, voor veel verenigingen op veel terreinen geruststellend is. Ik zeg dit natuurlijk onder alle voorbehoud. Ik heb deze vraag om uitleg vooral gesteld om de Vlaamse overheid alert genoeg te maken, maar er wordt al een taskforce opgericht en er worden al stappen gezet. Ik ben blij dat er al overleg is geweest om ervoor te zorgen dat het niet te complex en wel degelijk haalbaar wordt.

Het is belangrijk te horen dat de commerciële activiteiten niet in een apart vehikel mogen terechtkomen, maar dat het principe van het belangeloos doel volstaat om de daarop gerichte eventuele commerciële activiteiten mogelijk te maken. Een vereniging kan drank verkopen of zo. Dat is een heel goede zaak.

Voor het overige zal er enige tijd overgaan, maar het is belangrijk hier alert mee om te gaan, niet enkel in functie van onze regelgeving, maar ook in functie van de leefbaarheid, de toekomst en het engagement van de vrijwilligers van de verenigingen in Vlaanderen. Ik denk dat dit diep in ons DNA zit en dat we waakzaam moeten blijven met betrekking tot dit deel van ons beleid. Ik ben blij te horen dat u die mening deelt.

De voorzitter: Mevrouw Brouwers heeft het woord.

Karin Brouwers (CD&V): Mijnheer Caron, dit is een zeer interessante vraag om uitleg. Aangezien ik natuurlijk in dezelfde partij zit als de bevoegde minister, moet ik zeggen dat ik al meer dan een jaar geleden ben aangesproken door de vele verenigingen en koepels van verenigingen die hier een beetje angstig naar keken. Minister Geens heeft alles in het werk gesteld om met hen in gesprek te gaan. Het draait allemaal meer om Vlaamse bevoegdheden. Hij heeft goede gesprekken gevoerd en rekening gehouden met de bekommernissen.

Minister, dit blijkt ook uit uw antwoord. Ik was benieuwd naar wat u zou antwoorden, maar ik denk dat de bekommernissen met betrekking tot het voorontwerp dat nu in de Kamer van Volksvertegenwoordigers voorligt, voor een groot deel zijn weggewerkt. Wat de aansprakelijkheid betreft, kunnen er zelfs voordelen aan verbonden zijn. Ik had het zo nog niet bekeken.

Eenmaal het allemaal rond is, is het vanuit Vlaanderen misschien wel belangrijk de taskforce zo snel mogelijk te laten doen wat ze moet doen. U hebt gesproken over een gedeelde interpretatie van de wetgeving. Indien alle sectoren in Vlaanderen dat nieuwe woord 'vereniging' natuurlijk op een andere manier zouden invullen of daar andere interpretaties aan zouden geven, zou dat natuurlijk helemaal niet goed zijn. Het is heel goed dat de Vlaamse overheid dit gezamenlijk wil aanpakken.

Voor het overige heb ik nog een algemene vraag over hoe het eventueel met de fiscaliteit zit.

Dat is natuurlijk iets voor de overzijde. Ik weet niet precies of er nog vragen zijn over de fiscale kant van het verhaal. We hebben niet echt een minister bevoegd voor de verenigingen, maar uw bevoegdheden sluiten daar binnen de Vlaamse Regering toch misschien het dichtst bij aan. Mochten daar dus over zijn, kunt u dat dan ook even aankaarten, maar dan bij minister Van Overtveldt? Dat is immers zijn bevoegdheid.

In elk geval denken we dat de grote bezorgdheden die in het begin bestonden, waarbij vzw's dachten dat ze halve vennootschappen zouden worden en aan allerlei verplichtingen zouden moeten voldoen, eigenlijk grotendeels zijn weggewerkt, en dat er zelfs ook voordelen aan het verhaal vasthangen, maar het is nu natuurlijk afwachten hoe het verhaal aan de overkant verder verloopt. Onze fractie zal dat zeker ook intens opvolgen.

De voorzitter: De heer Meremans heeft het woord.

Marius Meremans (N-VA): Ik begrijp de vraag van de collega. Dat zijn ook de bezorgdheden die leven op het terrein, ook bij ons, natuurlijk, en wij hebben op onze beurt dan ook contact opgenomen, daarvoor al, met onze federale evenknieën. Ik denk dat die bezorgdheden daar ook leven, dat niemand eigenlijk het verenigingen of jeugdverenigingen moeilijk wil maken, maar dit moet natuurlijk wel sluitend zijn. Ik sluit me dus aan bij de andere collega's.

Het antwoord is inderdaad voor een stuk geruststellend. Dat had ik ook al voor een stuk vernomen. Het is echter belangrijk dat we ook vanuit deze commissie de vinger aan de pols houden ter zake, omdat wij natuurlijk de gevoeligheden op het terrein kennen. Het is niet zo dat de federale collega's de gevoeligheden niet kennen, maar goed, daar speelt soms een andere dynamiek dan hier in het Vlaams Parlement, en het federale moet je natuurlijk toch altijd een beetje in het oog houden. *(Opmerkingen van Bart Caron)*

Zelfs. Ik ben blij met de vraag. Ik ben blij met het antwoord. Zoals collega Brouwers zei, een aantal zaken, mogelijke problemen zijn al van de baan, maar het is natuurlijk belangrijk dat we dat hier blijven opvolgen, net als collega Caron.

De voorzitter: Minister Gatz heeft het woord.

Minister Sven Gatz: Ik wil de aanwezige commissieleden geruststellen: de rechtstreekse lijn en de relatie met mijn oude leermeester – enfin, toen was hij jonger, en was ik ook jonger – zijn uitstekend. Ik zal met hem in contact blijven over de verdere evoluties, in het belang van de verenigingen en het vrijwilligerswerk. Ik zal zeker ook bekijken hoe we met de taskforce mogelijke bedoelde of onbedoelde fiscale gevolgen voor kunnen zijn, hoe we daar met andere

woorden op kunnen anticiperen en dat indien nodig mee in goede banen leiden. We zullen dit zeker van nabij volgen.

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

Bart Caron (Groen): Dat is heel goed, minister, dank u wel. Ik wou alleen nog één bedenking meegeven. In het begin, toen die hervorming startte, tijdens de voorbereidingen, was er in de media en omgeving vaak sprake van schijn-vzw's, van reuzengrote vzw's die onder het mom van een vzw, om daaraan te ontsnappen, commerciële activiteiten doen. Die moeten natuurlijk worden bestreden, laat dat duidelijk zijn, maar het zou doodjammer zijn, mocht door die enkele rotte appels een hele container appels met een pak extra planlast en regelgeving worden geconfronteerd. Dat wordt nu vermeden. Dat is een goede zaak.

U houdt goed contact met uw leermeester, zo begrijp ik het, opdat hij ook met beide voeten in de verenigingsrealiteit zou staan. Bevorder bij hem wat vrijwilligerswerk, het lidmaatschap van het bestuur van de lokale afdeling van een of andere vereniging, zodat hij ook praktijkgewijs zijn eigen wetgeving kan toetsen. Ik denk dat we, ook samen met de Verenigde Verenigingen, de federaties, SCWITCH enzovoort, er mee op zullen toezien dat ook het verenigingsleven in Vlaanderen er beter van wordt, en zeker niet slechter.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Orry Van de Wauwer aan Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over de opvolging van de bekommernissen van de jeugdsector inzake de herstructurering van het Departement Cultuur, Jeugd en Media (DCJM) – 2171 (2017-2018)

Voorzitter: de heer Joris Poschet

De voorzitter: De heer Van de Wauwer heeft het woord.

Orry Van de Wauwer (CD&V): Minister, op donderdag 15 maart heb ik u hier een vraag om uitleg gesteld over het veranderingstraject van het DCJM, de afschaffing van de afdeling Jeugd en de resultaten van een vergadering die plaatsvond op 9 maart tussen de secretaris-generaal van het departement en de jeugdsector. Ik heb daarbij geïnformeerd naar vier zaken: de bezorgdheden die de jeugdsector had geuit en hoe daaraan werd tegemoetgekomen; hoe de secretaris-generaal tegenover het voorstel van de Vlaamse Jeugdraad stond om een coördinator voor het jeugd- en kinderrechtenbeleid in te voeren met een sterke cel Jeugdbeleid rond zich; welk antwoord de secretaris-generaal gaf op de suggestie vanuit de Vereniging Vlaamse Jeugddiensten en -consulenten (VVJ) om ambtenaren vijf rollen toe te wijzen om een goed beleid voor kinderen en jongeren te garanderen; wat uw kijk was op het resultaat van het overleg van 9 maart.

De jeugdsector heeft toen vier bekommernissen naar voren geschoven. Zo zouden kinderen en jongeren een plaats moeten krijgen in de missie en visie van het departement. Er was ook de vraag naar een coördinerende cel geïntegreerd jeugd- en kinderrechtenbeleid, met een mandaat. Er was de noodzakelijkheid van de verankering van de reflectiegroepen, en de betrokkenheid van de Vlaamse Jeugdraad en de bovenbouw Jeugd bij de monitoring van de impact van de herstructurering van het departement.

In uw antwoord op mijn vraag hebt u toen verwezen naar het overleg tussen de secretaris-generaal en de jeugdsector, en aangegeven dat het de bedoeling is om een sectoraal netwerk jeugd op te richten met uitdrukkelijke taken en een mandaat. Daarmee zou ook worden tegemoetgekomen aan de eerste twee vragen

die de jeugdsector formuleerde. U antwoordde ook dat de vraag naar de verankering van de reflectiegroepen en de betrokkenheid bij de monitoring van de impact van de herstructurering van het departement “ondubbelzinnig positief beantwoord” werd door de secretaris-generaal. U antwoordde ook dat dergelijk overleg tussen de secretaris-generaal en het departement enerzijds en de jeugdsector anderzijds voor herhaling vatbaar is. U gaf toen aan dat het zinvol zou zijn indien dat gesprek over een of twee maanden nog eens ten gronde en uitgebreid zou worden overgedaan. Tegen de zomer zou overigens de implementatie van de herstructurering zijn voltrokken, en zouden de kinderziekten ook zijn weggewerkt.

Wel, de zomer is vandaag begonnen. We zijn ook drie maanden verder, dus vandaar de volgende opvolgvragen aan u. Welke gesprekken hebben er ondertussen nog plaatsgevonden tussen de secretaris-generaal en/of het departement enerzijds en de jeugdsector anderzijds? Welke zaken werden daarbij besproken? Welke opvolging werd daaraan gegeven?

Werd aan de ruime jeugdsector gecommuniceerd wie de nieuwe aanspreekpunten zijn voor hun dossiers en vragen?

Zijn met de oprichting van het sectoraal netwerk Jeugd alle bezorgdheden bij de jeugdsector weggewerkt wat betreft de plaats van kinderen en jongeren in de missie en visie van het departement? Hoe staat het met de beloofde aanpassing van de missie en visie van het departement om jeugd hierbinnen een duidelijkere plek te geven?

Zijn met de oprichting van het sectoraal netwerk Jeugd alle bezorgdheden bij de jeugdsector weggewerkt wat betreft de coördinerende cel geïntegreerd jeugd- en kinderrechtenbeleid met mandaat?

Dit sectoraal netwerk Jeugd zou niet enkel een sectoraal netwerk meer zijn maar ook een categoriaal netwerk dat al enkele maanden actief zou zijn. Kunt u vertellen over de werkzaamheden van dit netwerk? Hoe vaak is dit netwerk al bij elkaar gekomen en welke zaken werden toen besproken?

Voor de reflectiegroep jeugd- en kinderrechtenbeleid werd opvolging geven binnen het nieuwe uitvoeringsbesluit Vlaams jeugd- en kinderrechtenbeleidsplan (JKP). Dat is positief. Hoe kan dit ook voor andere reflectiegroepen gebeuren, bijvoorbeeld een verankering voor de reflectiegroep van het decreet Vlaams Jeugd- en Kinderrechtenbeleid in het uitvoeringsbesluit bij dat decreet en voor de reflectiegroep bovenlokaal jeugdbeleid?

De voorzitter: Minister Gatz heeft het woord.

Minister Sven Gatz: De administratie Jeugd heeft overleg en samenwerking met de sector al altijd hoog in het vaandel gedragen, en dat is na de hervorming van het departement niet anders. Enkele voorbeelden van de voorbije maanden: de samenwerking naar aanleiding van de opmaak van het masterplan diversiteit in het jeugdwerk en de organisatie van de eerste Dag van de Diversiteit op 23 februari, het overleg in de reflectiegroepen waar ik zo meteen nog op terugkom, het overleg naar aanleiding van de opmaak van het uitvoeringsbesluit Bovenlokaal Jeugdwerk met de betrokken organisaties, een toelichting van de administratie op studiedagen zoals de VVJ-tweedaagse (Vereniging Vlaamse Jeugddiensten en -consulenten) en Triple Lokaal, en in de commissie Jeugdwerk van de Vlaamse Jeugdraad bijvoorbeeld het project Jeugdwerk voor Allen. Eind september is er een overleg gepland met de bovenbouworganisaties en het sectoraal netwerk Jeugd.

Daarnaast werd de nieuwe structuur gecommuniceerd via de nieuwsbrief Jeugd en werd op de website sociaalcultureel/jeugdbeleid alle contactinformatie geüpdatet.

Ten slotte wordt in alle brieven die naar de verenigingen vertrekken hun aanspreekpunt ook concreet vermeld.

Op het eerste overleg van het sectoraal netwerk Jeugd op 7 mei werd de aanpassing van de missie en visie voor een eerste keer besproken. Een verdere bespreking volgt op het tweede overleg van 25 juni, dus volgende week. Na het zomerreces moet dit traject afgerond zijn zodat deze aanpassingen kunnen worden besproken op het overleg met de bovenbouworganisaties in september.

Het sectoraal netwerk Jeugd is een overlegorgaan met volgende taken: een geïntegreerde visievorming rond de jeugdsector, het stimuleren van een gedeelde visie rond jeugd- en kinderrechtenbeleid binnen het departement, het uitwerken van een gecoördineerde landschapstekening en -monitoring, het afstemmen van initiatieven en thema's allerhande, en het bespreken van signalen uit de sector.

De scope van het sectoraal netwerk Jeugd breidt zich uit naar de sectorale decreten Jeugd; het Vlaams Jeugd- en Kinderrechtenbeleidsplan; de transversale thema's binnen Jeugd, zijnde diversiteit, gelijke kansen, armoede, integratie, digitalisering, integriteit, radicalisering, duurzaamheid, vrijwilligers, mediawijsheid, cultuureducatie; en het internationaal jeugd- en kinderrechtenbeleid.

Wanneer er beslissingen moeten worden genomen, zal het netwerk daarover nota's opmaken die geagendeerd worden op het strategisch of operationeel overleg, afhankelijk van de scope en de impact. Deze taakstelling en aanpak zijn volgens mij een duidelijk antwoord op de bezorgdheden van de sector.

Het netwerk is opgestart in mei. In juni is er een tweede overleg gepland. Op de agenda staan zowel agendapunten van sectoraal als van categoriaal belang. Enkele voorbeelden: aanpassing missie/visie, traject Vlaams jeugd- en kinderrechtenbeleidsplan, Jeugd binnen de regeerbijdrage, toelichting projectlijn sociale integratie, Masterplan diversiteit, toelichting Jeugdwerk voor Allen, begroting 2019 enzovoort. Aan het overleg participeren collega's uit de verschillende inhoudelijke teams.

De voorbije weken kwam zowel de reflectiegroep lokaal/bovenlokaal jeugdbeleid als de reflectiegroep Vlaams Jeugdbeleid samen. Op beide reflectiegroepen werd de afspraak gemaakt om in de toekomst op regelmatige basis samen te komen. Via deze manier van werken wordt de participatie van de sector op een structurele basis herbevestigd, maar blijft er ook de mogelijkheid om op een flexibele manier te werken voor agendasetting, samenstelling enzovoort.

De voorzitter: De heer Van de Wauwer heeft het woord.

Orry Van de Wauwer (CD&V): Minister, ik dank u voor uw antwoord.

Wat mijn eerste vraag betreft, is het interessant te weten hoe vaak het departement samen zit met de jeugdsector over heel concrete acties en initiatieven, maar de vraag van de jeugdsector was of het departement of de secretaris-generaal al verder en dieper is ingegaan op de hervorming van het departement. De vraag van de jeugdsector was om daar verder bij betrokken te worden. U geeft zelf aan dat het zeer zinvol zou zijn om dat gesprek nog eens te gronde en uitgebreid te voeren. Ik heb nu de indruk dat dit niet is gebeurd.

Ik ben blij dat het sectoraal netwerk Jeugd volgende week opnieuw bijeenkomt. Ik ben heel benieuwd naar de plaats die kinderen en jongeren in de algemene visie van het departement zullen krijgen. Ik heb de indruk dat dit tot nu niet echt duidelijk was.

Wat het sectoraal netwerk betreft, heb ik bij de jeugdsector vernomen dat die mandaten niet volledig duidelijk zijn. Daar is nog wat werk aan de winkel.

En uiteraard is het heel positief dat de reflectiegroepen blijven samenkomen en dat dit op een structurele manier gebeurt.

De voorzitter: Minister Gatz heeft het woord.

Minister Sven Gatz: Ik heb in het antwoord op de eerste vraag een overzicht gegeven van de bestaande overlegmomenten omdat die misschien geen rechtstreeks antwoord waren op de hoofdvraag. Maar als er zoveel goede en kwaliteitsvolle overlegmomenten zijn, dan wordt er in de marge daarvan ook nog tussen mensen gepraat en de temperatuur gemeten van de betrokkenheid van de jeugdsector ten aanzien van het departement en in het departement in het algemeen. Er is toch wel een positief verband met een en ander. Maar wat betreft het grotere gesprek, waar de vraag over ging, is het wel degelijk zo dat er op 7 mei teruggekoppeld werd en dat er volgende week dan misschien een voorlopig eindpunt kan worden ingepast om de opgestarte gesprekken van enkele maanden geleden af te ronden in functie van de verdere samenwerking van het departement en zijn hervorming met de bredere jeugdsector.

Zelfs al is misschien nog niet alles volledig geregeld, ik ga er toch van uit dat er wel degelijk overleg geweest is, dat er ook naar elkaar geluisterd is en dat er eigenlijk een *modus vivendi* zal worden gevonden om op een goede manier met elkaar verder te gaan. Tot nader order, zelfs al is niet elk detail misschien ingevuld, beantwoord of geregeld, dat erken ik, heeft het departement wel gehoor gegeven aan de bekommernissen van het jeugdwerk en schijnt mij, tot tegenbericht, alles in de goede richting te evolueren.

De voorzitter: De heer Van de Wauwer heeft het woord

Orry Van de Wauwer (CD&V): Ik ben een beetje verrast dat volgende week al het eindpunt zou zijn van dit traject. Ik ben benieuwd naar de uitkomst daarvan. Ik heb het bij mijn vorige vraag ook beloofd dat ik vanuit de CD&V-fractie hier mijn tanden in zal zetten en dit zal blijven opvolgen. We zullen dan evalueren of dat eindpunt voldoende is voor de jeugdsector zelf.

Minister Sven Gatz: Ik weet dat ik soms wat rap lees, maar u kunt het antwoord zeker nog bekijken. Wanneer ik 'eindpunt' zei, dan is dat na het eerste overleg op 7 mei en het tweede overleg op 25 juni, dus het einde van een reeks. Maar ik heb ook gezegd dat dit traject na het zomerreces afgerond moet zijn, en dan gaan de gesprekken met de bovenbouworganisaties voort. Ik zal nooit zeggen dat er een definitief eindpunt is, maar men zit in een bepaald traject, met een ritme dat mij normaal lijkt. We kunnen het verder bekijken bij een latere vraag wanneer u dat wenst.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Wilfried Vandaele aan Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over de oprichting van een nieuw Vlaams Journalistiek Fonds
– 2218 (2017-2018)

VRAAG OM UITLEG van Karin Brouwers aan Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over de oprichting van het Vlaams Journalistiek Fonds
– 2233 (2017-2018)

Voorzitter: de heer Joris Poschet

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

Wilfried Vandaele (N-VA): Minister, op 13 juni vernamen we in de pers dat u een nieuw Vlaams Journalistiek Fonds (VJF) zult oprichten, dat in de loop van 2018 en 2019 tot 500.000 euro mag verdelen. Dit werd aangekondigd na een ontmoeting met uw Nederlandse collega Arie Slob. De aanmoediging voor de Vlaamse journalistiek is momenteel versnipperd. Zo zijn er subsidies voor innovatieve journalistieke projecten en steun aan het Fonds Pascal Decroos. Een deel van de steun wordt nu gestroomlijnd in het Vlaams Journalistiek Fonds. In het najaar wordt een projectoproep gelanceerd om voor 500.000 euro aan subsidies te verdelen. Daarnaast zouden ook het Fonds Pascal Decroos en de Vlaamse Vereniging van Journalisten (VVJ) extra middelen krijgen. Voor de toewijzing zal het VJF samenwerken met het Fonds Pascal Decroos en de journalistenvereniging (VVJ).

Op 7 juni hadden we een hoorzitting in de commissie Media over de uitbouw van toekomstgerichte, mediumneutrale ondersteuning van onafhankelijke kwalitatieve journalistiek, waar we naast de VVJ ook de hoofdredacteuren van Newsmonkey en Doorbraak.be hebben gehoord. Zij hebben zich met een aantal andere kleine initiatieven van onafhankelijke en digitale journalistiek verenigd in de koepel Media.21. Hun roep naar meer middelen is eveneens groot.

Minister, hoe zal de uitbouw van het nieuw Vlaams Journalistiek Fonds gebeuren? Welke criteria worden gehanteerd in de projectoproep? Het VJF zal naar verluidt samenwerken met de VVJ en het Fonds Pascal Decroos om de 500.000 euro aan subsidies te verdelen onder de ingediende projecten. Welke evaluatiecriteria en verdeelsleutels zijn hier afgesproken? Zal er bijvoorbeeld een maximumbedrag zijn per ingediend project? Het Fonds Pascal Decroos en de VVJ zullen ook zelf extra middelen krijgen. Over hoeveel middelen gaat het? Heeft het toekennen van deze extra middelen een impact op andere projecten zoals 'kranten in de klas'? Hebt u als doelstelling om naast de toekenning van deze tijdelijke extra middelen ook een duidelijke visie op lange termijn te ontwikkelen rond de ondersteuning van mediumneutrale onafhankelijke digitale journalistiek?

De voorzitter: Mevrouw Brouwers heeft het woord.

Karin Brouwers (CD&V): Op 13 juni kondigde u in een persbericht aan dat u een Vlaams Journalistiek Fonds wil oprichten, vergelijkbaar met het Stimuleringsfonds voor de Journalistiek (SVDJ) in Nederland. In uw persbericht schreef u het volgende: "Naast het coördineren en verdelen van projectsubsidies, zal het fonds ook fungeren als een aanspreekpunt voor alle journalisten, als kennisdelingsplatform van alles wat met nieuws en media te maken heeft en moet het ook de samenwerking met Nederland stimuleren. (...) 'Met dat Vlaams Journalistiek Fonds wil ik de Vlaamse journalistiek beter ondersteunen, stimuleren en innoveren. In deze snelle samenleving van sociale en digitale mediaplatformen is het erg belangrijk te blijven investeren in pluriforme en kwalitatieve journalistiek. Want in de massa nieuws die tegenwoordig online permanent gevoed wordt, ook door fake news, moeten onze Vlaamse nieuwsmedia een geloofwaardig kompas kunnen bieden. Het VJF zal samenwerken met het Fonds Pascal Decroos, dat al heel wat expertise heeft in het coördineren van werkbeurzen, en de VVJ, de beroepsvereniging van de Vlaamse actieve journalisten. Bovendien wil ik via dit Fonds de samenwerking stimuleren met de Nederlandse tegenhanger, het SVDJ. De uitdagingen die de nieuwe digitale mediasamenleving aan de journalistiek stelt, zijn in Nederland immers dezelfde als in Vlaanderen.'"

We hebben het in deze commissie al vaker gehad over hoe we innovatie in de journalistiek kunnen ondersteunen om zo de kwaliteit én de leefbaarheid van de pers te vrijwaren. Nog maar enkele weken geleden hielden we hier een heel interessante hoorzitting naar aanleiding van de bespreking van ons voorstel van resolutie betreffende de uitbouw van een toekomstgerichte en mediumneutrale ondersteuning van onafhankelijke, kwalitatieve journalistiek.

Het mag duidelijk zijn dat Vlaanderen, en u als minister van Media in het bijzonder, hiertoe al inspanningen levert. We besteden daaraan jaarlijks ruim 3,5 miljoen euro. Maar vanuit verschillende hoeken horen we dat er toch vragen kunnen worden gesteld bij de efficiëntie en de effectiviteit van deze instrumenten. Dat zijn eigenlijk vragen naar stroomlijning. U gaf dit trouwens zelf ook toe tijdens eerdere gesprekken hierover in deze commissie naar aanleiding van vragen over de projectoproepen inzake innovatieve journalistiek. U zei toen: "Al deze elementen zijn stof tot nadenken of deze maatregel wel de juiste manier is om de sector te ondersteunen en of er geen andere mogelijkheden zijn." U ging dat dit voorjaar, nu dus, grondiger bekijken. Of ja, eigenlijk is het sinds vandaag zomer.

Voor dit nieuwe fonds zult u 550.000 euro uittrekken, waarvan 500.000 euro voor projectsubsidies. In het najaar zult u hiervoor een oproep lanceren. Dat weten we ook al. De twee projectoproepen voor innoverende media-initiatieven die de pluriformiteit binnen de sector versterken en het informatieaanbod verruimen, waren niet echt een succes. Bij de eerste oproep in 2016 werden er 24 projecten ingediend en kregen er slechts 4 een subsidie. De tweede oproep vorig jaar leverde slechts 12 aanvragen op, waarvan er 5 een subsidie ontvingen. Er bleef toen zelfs nog 90.000 euro over, die u overhevelde naar het Fonds Pascal Decroos zodat zij een bijkomende aanvraagronde voor bijzondere journalistieke projecten konden organiseren. Toch kondigt u nu opnieuw een projectoproep aan voor dit najaar. We hebben dus wel wat vragen.

Minister, gaat dat fonds echt naar puur individuele journalisten of kunnen ook redacties daarop een beroep doen? Die vraag stond oorspronkelijk niet in mijn schriftelijke vraagstelling, maar heb ik nadien bedacht.

Waarin zal deze nieuwe projectoproep verschillen van de vorige twee oproepen die niet zo succesvol waren? Met andere woorden, werden die geëvalueerd? En hoe dan? Worden de resultaten van de evaluatie, die er allicht is geweest, gedeeld met de sector? Met andere woorden, worden er lessen getrokken uit de vorige oproepen vooraleer u die nieuwe nu zult lanceren?

Hoeveel van de aangekondigde 550.000 euro zijn bijkomende, dat wil zeggen nieuwe middelen? En welke middelen werden herbestemd van andere subsidie-lijnen? Zijn dat recurrente middelen? Met andere woorden, gaat het al dan niet om een stroomlijning van de ondersteuningsmaatregelen inzake perssteun?

Zal dit fonds een autonoom statuut krijgen zoals we dat kennen bij het Vlaams Audiovisueel Fonds (VAF) en het Vlaams Fonds voor de Letteren (VFL)? Met andere woorden, wie zal die projectaanvragen beoordelen? Krijgt dat fonds dan eigen personeel en een raad van bestuur?

Hoe ziet u de samenwerking van dat Fonds met het Fonds Pascal Decroos en de VVJ? Is er eventueel samenwerking mogelijk met andere partners: allerlei nieuwsdiensten, opleidingen journalistiek?

U trekt 50.000 euro extra uit voor de VVJ voor de uitbouw van het journalistenloket. Deze middelen werden eigenlijk reeds begroot bij de budgetcontrole. U kondigt ook 110.000 euro extra aan voor het Fonds Pascal Decroos. Gaat het hier om bijkomende budgetverhogingen bovenop de 300.000 euro die reeds bij de budgetcontrole 2018 werden begroot? En zijn dat recurrente budgetverhogingen voor het Fonds Pascal Decroos?

Verder kondigt u ook aan dat u wilt laten onderzoeken of het nuttig is dat dat nieuwe fonds samenwerkt met projecten als Mediacademie en Nieuws in de Klas. Hoe ziet u dergelijke samenwerking concreet?

U neemt het Nederlandse Stimuleringsfonds als voorbeeld. Zal dat Vlaams Journalistiek Fonds dan ook werken met een beperkte selectie van projecten die niet zozeer hoge subsidiebedragen ontvangen, maar wel intensieve coaching? Voorziet u dan ook in een nauwe samenwerking met de opleidingen journalistiek in Vlaanderen? Immers, in Nederland zijn dergelijke subsidies het eindpunt van een heel begeleidingstraject. De indieners worden bijvoorbeeld begeleid bij het indienen van hun projectaanvraag, maar ook na afloop van hun project.

Ik heb veel vragen. Met een persbericht komen wij niet alles te weten.

Ten slotte, naast de ondersteuning van de kwaliteit van de journalistiek is er in de mediasector ook nood aan technologische en economische innovatie. Ik herhaal het misschien tot vervelens toe, maar wat is de stand van zaken van uw gesprekken met minister Muyters over media-innovatie? En zal het Journalistiek Fonds, net als het Nederlandse Stimuleringsfonds, ook hierin een opdracht krijgen?

De voorzitter: Minister Gatz heeft het woord.

Minister Sven Gatz: Alvorens ik jullie vragen beantwoord, wil ik graag verduidelijken waarom ik een Vlaams Journalistiek Fonds wil oprichten. De oprichting van zo'n VJF wil een versnippering van journalistieke middelen tegengaan en de journalistieke sector versterken. Dit VJF zal garant staan voor toekomstgerichte en mediumneutrale ondersteuning van onafhankelijke, kwalitatieve journalistiek.

Het Vlaamse Journalistiek Fonds staat, zoals u weet, momenteel in de steigers. Nog niet alle vragen zullen een pasklaar antwoord hebben, maar ik denk u zeker al heel wat meer duidelijkheid rond dit fonds te kunnen bieden.

Hoe zal een en ander gebeuren? De eerste bouwstenen van zo'n Vlaams Journalistiek Fonds zijn gelegd. Dit VJF zal de eerste jaren functioneren als een project onder de vleugels van het Journalismfund.eu en de Vlaamse Vereniging van Journalisten.

De concrete werking van het VJF zal uitgewerkt worden in een samenwerkingsovereenkomst tussen beide partners.

Waarom werd er gekozen voor deze twee partners? Journalismfund.eu heeft al een Vlaams project, namelijk het Fonds Pascal Decroos voor bijzondere journalistiek, en heeft ook de nodige expertise en knowhow als het gaat over de verdeling van werkbeurzen. De VVJ behartigt met al haar kunnen de professionele, sociale en intellectuele belangen van de Vlaamse journalisten en heeft een zeer representatief bereik. Verder zijn beide partners medianeutraal en dus uiterst geschikt om de opstartfase van zo'n journalistiek fonds in goede banen te leiden.

Het VJF zal in eerste instantie gestuurd worden door een stuurgroep. Die zal minstens bestaan uit een vertegenwoordiger van het kabinet, een vertegenwoordiger van het departement, een vertegenwoordiger van Journalismfund.eu en een vertegenwoordiger van de VVJ. Voorts zal een projectleider fulltime instaan voor het dagelijks beheer en de coördinatie van het fonds. De vacature wordt nog voor het zomerreces verspreid.

Het takenpakket van het nieuwe fonds zal bestaan uit vier grote taken: functioneren als aanspreekpunt voor alle journalisten, de coördinatie van de projectsubsidies innovatieve journalistiek, de samenwerking met Nederland aanwakken en de organisatie van een kennisdelingsplatform over alles wat met nieuws en media te maken heeft. In het najaar 2018 zal de oproep voor de projectsubsidies gelanceerd worden. Deze timing heeft vooral te maken met het

feit dat u volgende week over de begrotingsaanpassing zult stemmen. De bijkomende middelen kunnen we niet verdelen alvorens dat is gebeurd.

Welke criteria zullen gehanteerd worden in de projectoproep? Momenteel worden er twee zaken uitgewerkt: ten eerste de concrete werking van het VJF in een samenwerkingsovereenkomst en ten tweede de invulling van de projectoproep. Dat zijn de voornaamste taken op korte en middellange termijn.

Er zal 500.000 euro beschikbaar zijn voor projectsubsidies voor onafhankelijke, kwalitatieve, innovatieve journalistiek, maar de concrete invulling van de projectoproep is nog niet precies afgelijnd. De komende weken wil ik hierover eerst de sector verder bevragen. Er zullen verschillende overlegmomenten georganiseerd worden, waarbij de sector input kan leveren over de projectoproep. De participatiecriteria en de evaluatiecriteria liggen dus nog niet vast. Ook over een mogelijke verdeelsleutel of het al dan niet invoeren van een maximumbedrag moet nog worden beslist.

Krijgt het fonds een autonoom statuut? Zoals reeds aangehaald, zal het Vlaams Journalistiek Fonds deze legislatuur nog geen zelfstandige entiteit vormen. Het zal starten als een project onder leiding van een projectleider. De projectoproep komt na de zomer. De projectaanvragen zullen worden beoordeeld door een externe jury, aangesteld door de stuurgroep van het VJF.

In het komende zittingsjaar zal een onderzoek gelanceerd worden dat de startfase van het VJF evalueert en mogelijke toekomstperspectieven in kaart brengt. In deze oefening zal ook bekeken worden of samenwerking met andere journalistieke projecten, zoals Nieuws in de Klas, Mediacademie, het Elektronisch Nieuwsarchief en het Fonds Pascal Decroos, gewenst is. De resultaten en aanbevelingen van dat onderzoek kunnen dan door een volgende Mediaminister al of niet behartigd worden.

Het uiteindelijke doel is dat het VJF na een evaluatie en onderzoek uitgroeit tot een zelfstandige rechtsvorm. De oprichting van het VJF getuigt natuurlijk van een langetermijnvisie voor een mediumneutrale, onafhankelijke ondersteuning van de journalistiek.

Voor 2018 werd naar aanleiding van de begrotingsaanpassing een herschikking van 300.000 euro doorgevoerd afkomstig van de subsidiemiddelen Media. Dit is de begrotingspost waarmee de oproep innovatieve journalistieke projecten in 2016 en 2017 gefinancierd werd. Deze middelen worden vanaf 2018 recurrent onder Journalismfund.eu geplaatst met 250.000 euro voor de financiering van het VJF en 50.000 euro extra middelen voor het project Fonds Pascal Decroos. Daarnaast werd ook naar aanleiding van de begrotingsaanpassing 2018 voor het VJF een eenmalige bijstelling van 300.000 euro toegekend. Van de 550.000 euro zal in het najaar van 2018 voor 500.000 euro aan projectsubsidies toegekend worden en 50.000 euro aan werkingsmiddelen, opstart- en communicatiekosten. De toegekende projecten dit najaar lopen heel 2019 door.

De steun aan de VVJ werd naar aanleiding van de begrotingsaanpassing 2018 opgetrokken met 50.000 euro. U zult zich herinneren dat dit voor een tweede keer gebeurt in deze legislatuur. Het betreft hier een recurrente verhoging in functie van de verdere uitbouw en ondersteuning van het Journalistenloket. De VVJ zal dus vanaf dit jaar 408.000 euro ontvangen. Daarnaast wordt de steunmaatregel aan Journalismfund.eu voor het project Fonds Pascal Decroos in 2018 opgetrokken van 300.000 euro op jaarbasis naar 410.000 euro op jaarbasis. De middelen die hiervoor ingezet worden, zijn afkomstig van de subsidiemiddelen Media voor beurzen, de werking en de Dataharvest Conference die jaarlijks door Journalismfund.eu georganiseerd wordt. Het is de bedoeling om deze middelen de komende jaren op dit niveau te houden.

Indien u dit wenst, kan ik een tabel geven waarin een en ander verder is uitgewerkt. Het komt neer op eenmalig 300.000 euro extra, 50.000 euro structureel voor het Fonds Pascal Decroos en een herschikking van de projectsubsidies. De rest kunt u lezen in de tabel. Het klinkt wat ingewikkeld, maar dat is minder het geval dan het op het eerste gezicht lijkt.

Het toekennen van middelen aan het VJF heeft op dit moment geen impact op projecten als Mediacademie en Nieuws in de Klas. Daar blijft alles zoals het was.

Zoals ik reeds zei, zal er in het zittingsjaar 2018-2019 een onderzoek gelanceerd worden. Dit onderzoek zal uitwijzen of samenwerking tussen de harde kern, met journalism funds, het Fonds Pascal Decroos en het VVJ nog verder moet of kan worden uitgebreid met projecten als MediAcademie en NIK. Hoe die samenwerking en/of integratie er zal uitzien, is afhankelijk van de resultaten en de aanbevelingen van het onderzoek.

U neemt het Nederlandse Stimuleringsfonds (SVDJ) als voorbeeld en vooral de coaching die daar op een ander niveau ligt, zoals u terecht hebt aangegeven. De concrete invulling van de projectoproep is nog niet afgeklopt, maar er zal wel meer aandacht besteed worden aan begeleiding en opvolging. Zo zal er kort na de lancering van de projectoproep een infomoment georganiseerd worden voor indieners. Indieners zullen achteraf ook steeds terechtkunnen bij de projectleider van het VJF voor vragen en feedback over hun projectaanvraag. Zodra de projecten geselecteerd zijn, zal de projectleider deze nauw opvolgen. Verder is het ook de bedoeling om een pitchevent te organiseren waarop alle projecten zullen worden voorgesteld in het kader van de kennisdeling. Samenwerking met de opleidingen Journalistiek is een denkpiste, maar de verdere uitwerking hiervan maakt nog onderwerp uit van verdere besprekingen.

Wat betreft media-innovatie hebt u allicht vernomen dat deze week de Mediahub Brussel werd gelanceerd met een conferentie. Mediahub Brussel wordt een platform dat de initiatieven op het vlak van media en innovatie groepeerd om kennis en ervaringen uit te wisselen, internationale opportuniteiten te grijpen en start-ups te ondersteunen. Het zal ook onderwijs en onderzoek stimuleren via de inrichting van een postgraduaat media economics en via doctoraatsstudies. Het doel van de Mediahub is om onze lokale media-industrie, zowel starters, door-groeiers, als gevestigde bedrijven, te helpen het hoofd te bieden aan de belangrijkste uitdagingen van de toekomst. Die uitdagingen zijn ruimer dan enkel het journalistieke gedeelte waarover ik het had in het eerste deel van mijn antwoord. Ze zijn niet enkel lokaal, maar steeds meer internationaal. De Mediahub moet dus over de landsgrenzen heen kijken, en inspiratie halen uit andere landen.

Sta me toe iets dieper in te gaan op de werking van de hub. De Mediahub steunt op drie pijlers: Kennen, Delen, en Groeien. De eerste pijler, Kennen, gaat over het creëren van nieuwe kennis, en het doorgeven van die kennis aan de media-professionals van de toekomst. Het is daarom belangrijk dat de Mediahub gesitueerd wordt in een onderzoeks- en onderwijsinstelling zoals de Vrije Universiteit Brussel en SMIT. Zij moeten samenwerken met hun collega's uit de andere Vlaamse universiteiten en met onderzoeksinstituten als imec, om de fundamentele kennis die daar bestaat te delen met de mediasector.

Dan komen we bij de tweede pijler, Delen. Het gaat dan inderdaad over het delen van relevante kennis over de economische, technologische, en regulatorische aspecten. Voor de technologische uitdagingen bestaat er heel wat expertise bij alle Vlaamse universiteiten. De Mediahub moet deze expertise in kaart brengen, en alle mediabedrijven of mediatechnologiebedrijven de kans geven om met deze onderzoekers te kunnen samenwerken. Regulatorisch beweegt er op Europees gebied heel wat. Na de General Data Protection Regulation (GDPR) komen ook

nog de e-privacyverordening en de richtlijn inzake auteursrechten in de digitale eengemaakte markt op ons af. De Mediahub moet onze lokale bedrijven helpen voorbereid te zijn op deze regulatorische veranderingen.

De derde pijler, Groeien, is erop gericht om op basis van die gedeelde kennis alle mediabedrijven te helpen groeien. De Mediahub moet de bedrijven ten dienste staan in het ontwikkelen van nieuwe innovatieve diensten. Ze moet bruggen slaan over de landsgrenzen heen, en over oude technologische grenzen heen. Onze bedrijven moeten ambitieus durven te zijn, en wij moeten hun de instrumenten geven om hen te helpen die ambities waar te maken. Mediahub wordt een aanspreekpunt voor mediabedrijven, zowel starters als scale-ups en een soort pijplijn naar zowel Brusselse, Vlaamse, federale en Europese R&D-projecten (Research and Development).

Ik heb er vertrouwen in, met alles wat de Mediahub tijdens de opstartfase van de eerste zes maanden al gerealiseerd heeft, dat we hiermee een effectieve bijdrage leveren aan onze lokale media. De partners, VUB, SMIT, imec, Medianet, BAM, VLAIO en Innoviris, hebben al heel wat constructieve ideeën uitgewisseld, zoals het organiseren van workshops en infosessies, zoals het beter kunnen toeleiden van mediabedrijven naar subsidietrajecten. Als we kijken naar de doelstellingen in relatie tot innovatie, kennis en expertise delen, kan het Vlaams Journalistiek Fonds (VJF) zeker een rol spelen bij de Mediahub en omgekeerd. Hoe die er precies moet uitzien laat ik over aan de twee spelers zelf.

Met deze perspectieven kunnen we zowel journalistiek als technologisch een aantal nieuwe klemtonen leggen die onze sector ook in die aspecten kan versterken.

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

Wilfried Vandaele (N-VA): Minister, ik dank u voor uw uitvoerig antwoord. Veel bijkomende vragen kan ik daar niet meer aan toevoegen. In de opstartfase zal een goede samenwerking tussen de spelers en met name tussen VVJ en het Fonds Pascal Decroos wel nodig zijn, zodat we dat vehikel alle kansen kunnen geven.

Ik ben altijd blij met samenwerking met Nederland, en hier is dat duidelijk het geval. Ik ben daar grote voorstander van. Met name op het gebied van de media zien we dat die samenwerking de laatste jaren niet echt bloeit. We zien wel dat Vlaamse mediabedrijven Nederlandse kranten overnemen en hoofdredacteurs uitsturen, maar heel wat initiatieven die vroeger bestonden op het gebied van uitwisseling tussen omroepen of van journalisten, van stages enzovoort zijn eigenlijk wel teruggelopen.

Als dit Vlaams Journalistiek Fonds in samenspraak met de Nederlandse tegenhanger wat nieuw leven kan blazen in die samenwerkingsinitiatieven, dan is dat ook pure winst.

De voorzitter: Mevrouw Brouwers heeft het woord.

Karin Brouwers (CD&V): Bedankt voor het zeer uitgebreide antwoord, minister. Het waren dan ook uitgebreide vragen.

Het is heel goed, denken wij, dat er toch een les geleerd is uit de vorige twee projectoproepen, die niet zo succesvol waren. Nu gaat men dat allemaal wat beter kaderen, begeleiden en coachen. Ik heb die woorden gehoord. Ik denk dat dat nodig en goed is.

Dat Nederlandse stimuleringsfonds doet natuurlijk nog veel meer. Dat heeft een hele communitywerking, met ook nog een nieuwsbrief, studieopdrachten, allerlei events. Ik heb ook wel even het woord 'events' horen vallen, maar als we daar

naartoe kunnen groeien – je moet natuurlijk eerst kunnen stappen vooraleer je kunt lopen, maar ik heb toch de indruk dat het ook uw doelstelling is dat het die richting zou uitgaan – dan kunnen wij daar alleen maar achter staan.

Het enige wat we wel willen benadrukken, is het volgende. Als ik het goed begrepen heb, is dit een tijdelijke constructie, waar toch heel wat middelen uit de Vlaamse begroting naartoe gaan. Wij bekijken dat als een overgangssysteem, als je ziet dat de andere fondsen die we beheren van het cultuur en dergelijke, toch een decretale onderbouw hebben. Dat is dan allicht iets voor een volgende regering om zich daarover te buigen. We zullen het zeker moeten opvolgen dat dat geen lang leven begint te leiden en ergens een schimmige samenwerking wordt, waar de administratie en het kabinet dan ook nog tussen zitten. Het gaat uiteindelijk om heel wat middelen. Ik word er ook op gewezen dat we op een of andere manier toch ook aan het Cultuurpact moeten voldoen als we dat allemaal ooit netjes juridisch willen oplossen. Maar nu ben ik misschien te ver vooruit aan het lopen. Laten we dit opstarten. Het is een veeleer praktische vorm van samenwerking, zo heb ik het begrepen. Maar als dat verder groeit, gaat dat na een jaar of twee, drie toch in een juridisch kader moeten worden gegoten, wat ons betreft.

Dat zijn onze eerste opmerkingen. Voor de rest denk ik dat er al heel veel uitgeklaard is, want uit het persbericht alleen konden we niet zoveel opmaken.

De voorzitter: Mevrouw Segers heeft het woord.

Katia Segers (sp.a): Bedankt, minister, ten eerste voor het initiatief – dat heeft ons absoluut verheugd toen we het nieuws vernamen – en ten tweede voor uw bijzonder grondige uiteenzetting, die volgens mij echt wel getuigt van visie. Ik wil u daarvoor feliciteren. Ik denk dat de stap die u zet, een belangrijke stap is. Het is ook de logica zelve om in de eerste plaats te kijken naar Journalismfund.eu, het vroegere Fonds Pascal Decroos, dat daar nu onderdeel van is. Ook het plan van aanpak kan ik volledig onderschrijven: een eenmalige injectie, dan een opstart en een evaluatie, zodat de volgende minister daarmee aan de slag kan.

De middelen die u uittrekt, kunnen zeker een injectie betekenen. Het zal aan de volgende minister zijn om daar dan nog een pak bij te doen, want als we aan het bedrag willen komen waar het Nederlandse fonds over beschikt, 2,5 miljoen euro, dan moeten we nog een weg gaan. Dat zal dan voor de volgende minister zijn.

U hebt onze volmondige steun voor dit initiatief.

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

Bart Caron (Groen): Ik kan mij daar gewoon bij aansluiten. Ik had dezelfde gedachten. Het is een goede stap, minister. Het is een voorzichtige stap, in bedragen en in aanpak, maar een juiste. Dus u krijgt al onze steun.

Daarmee maakt u natuurlijk ons voorstel van resolutie voor de helft waardeloos. Wij dachten eens een parlementaire stimulans te geven aan de minister, maar hij 'courtcircuiteert' ons. Maar des te beter, minister.

Tegelijk – maar dat is uw bevoegdheid niet – lees ik in de kranten dat Kris Peeters de vergoeding die Bpost krijgt voor de distributie van de kranten, ook in een modernere aanpak wat journalistiek werk en krantendistributie betreft, wil aanpakken. Er komt wat nieuw instrumentarium. Er wordt over nagedacht. De twee instrumenten zijn, al zijn ze totaal verschillend, complementair. Dat is een heel goede zaak.

De voorzitter: Minister Gatz heeft het woord.

Minister Sven Gatz: In elk geval bedankt voor de felicitaties en de steun voor de volgende stap die we nu zetten. Het is zeker niet mijn bedoeling, zelfs al hebben wij altijd een aangenaam spanningsveld tussen parlement en regering, om het gras weg te maaien voor de voeten van indieners van voorstellen van resolutie. Laten we zeggen dat het een iets sneller antwoord is dan u misschien had kunnen verwachten, maar het ligt zeker in het verlengde van elkaar.

In die zin is het geen wedstrijd an sich. We waren ook al een tijdje bezig met de voorbereiding van deze operatie. Anderzijds stak er al wel wat tijd in de hervorming van de MediAcademie op zich en in de bijsturing van Nieuws in de Klas op zich, en hadden wij ondertussen de projectoproepen laten lopen, omdat we ook wel wilden zien, in twee edities, wat de vragen zijn en wat er dan qua projecten uitkomt. Op een gegeven moment komen die dingen natuurlijk allemaal samen. We hadden een aantal maanden geleden al gezegd dat we nu de volgende stap zouden zetten.

Het is zeker zo dat dit nu een voorlopige stap is. Die moet niet te lang duren. In de loop van 2019 is het dan aan de volgende mediaminister om te kijken hoe de volgende stap moet of kan worden gezet. Ik ben het zeker eens met degenen die zeggen dat het niet te lang alleen in een samenwerkingsverband tussen Journalismfund.eu en de VVJ mag zitten. Op zich is daar helemaal niets mis mee. Een decreetale onderbouw zal wel nodig zijn. Ik stel voor dat we vandaag geen discussie voeren over de vraag of het Cultuurpact daar dan zonder meer op van toepassing is. Aangezien de journalistieke insteek er toch is, moeten we het toch eens zeer omzichtig bekijken en de onafhankelijkheid van de bewindvoerders van dat fonds groot laten.

Dat is een discussiepunt. Het is niet helemaal dezelfde logica. Ik weet natuurlijk dat er qua samenwerkingsovereenkomst gelijkaardige processen kunnen worden doorlopen, zoals we bijvoorbeeld met het Letterenfonds of het Filmfonds hebben gedaan.

Op dit moment zijn er een aantal bijkomende structurele en een aantal eenmalige middelen. Inderdaad, ondersteuning van de uitbouw zal in de toekomst nodig zijn.

Als we de vormen van ondersteuning bijeen leggen van de verschillende partners, het Journalism Front en de VVJ, en mogelijke andere partners die ik heb genoemd, zijn we wel degelijk vergelijkbaar – ik ging zeggen: competitief, maar dat is niet het juiste woord, met Nederland als we dat pro rata bekijken.

In Nederland zullen nu de bijkomende middelen worden ingezet. Ik had twee weken geleden contact met Nederlands minister van Media Slob. Ik weet niet of de aankondiging intussen in Nederland gebeurd is. Dat ging eerstdaags na dat gesprek gebeuren. Daar was het in eerste instantie de bedoeling, maar ik wacht de details af, om de bijkomende middelen regionaal in te zetten. Men heeft meer dan bij ons, zelfs al kunnen we bij ons ook wel vragen stellen, te maken met blinde vlekken in het regionale journalistieke landschap. Blijkbaar zou daar de eerste hulp naartoe gaan. Ik wil dat samen met u afwachten, bekijken, zelfs bespreken en evalueren. Dat was blijkbaar de volgende klemtoon.

In elk geval, bedankt voor onze gezamenlijke lezing van dit initiatief. Soms kan het bundelen van middelen een zwaktebod lijken. In dit geval lijkt het een noodzakelijke volgende stap na de aparte stukken die de vorige ministers rond mediabeleid konden uitbouwen. We gaan nu de middelen bundelen met iets duidelijker doelstellingen zodat we daarmee vooruit kunnen, en – dat blijft de bottomline – de onafhankelijke journalistiek in dit land verder kunnen ondersteunen en doen bloeien.

Wilfried Vandaele (N-VA): Voorzitter, het is jammer dat de heer Caron moet meedelen dat het voorstel van resolutie van hemzelf en mevrouw Segers waardeloos geworden is. Wij vonden dat eerder al. *(Opmerkingen. Gelach)*

Dat is bijzonder jammer, dat we moeten afscheid nemen van dit voorstel van resolutie. Het is een grapje, collega's.

Karin Brouwers (CD&V): De bundeling van middelen is zeker geen zwaktebod. Integendeel, we denken dat dat de zaken veel sterker maakt.

We hebben deze ochtend het jaarverslag van de VRT besproken met de verantwoordelijken van de VRT. Er is toch weer heel wat excedent bijgekomen. We hebben het er hier ook al over gehad. Misschien kunnen de middelen van het excedent in de toekomst gedeeltelijk naar dit fonds worden overgeheveld. Het is maar een idee.

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Bart Caron aan Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over taaltechnologie en de rol van de Nederlandse Taalunie – 2234 (2017-2018)

Voorzitter: de heer Joris Poschet

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

Bart Caron (Groen): Minister, ik kon deze vraag ook in de Interparlementaire Commissie van de Nederlandse Taalunie (IPC) hebben gesteld. Ik heb dat niet gedaan omdat het een vervolg is op de vorige IPC, en dan moet ik zes maanden wachten op het antwoord.

Tijdens de laatste bijeenkomst van de IPC informeerde ik naar de plannen van de Taalunie ten aanzien van taaltechnologie. Ik ben geen specialist in taaltechnologie, maar het gaat dus om toepassingen van gesproken of geschreven taal in digitale omgevingen zoals in de Nederlandstalige software op uw gps, uw Siri of uw Google Assistant. Het zijn toepassingen die maken dat het Nederlands ook in die geautomatiseerde systemen gebruikt wordt. Denk maar aan de aankondigingen in de stations, die geautomatiseerd Nederlands zijn. Je hoort het vaak aan de tonaliteit en de zinsbuigingen die niet altijd helemaal oké zijn.

Uit het antwoord van de algemeen secretaris meen ik op te maken dat de plannen inzake taaltechnologie vandaag zo goed als onbestaande zijn. De artificiële toepassingen of artificiële intelligentie zijn best belangrijk als we inzake nieuwe technologische toepassingen aanwezig willen blijven met het Nederlands. Men noemt het ook 'enabling technology', technologie die het mogelijk maakt taal automatisch te verwerken. Zonder die systemen zouden wij vandaag aangewezen zijn op vreemde talen. Kijk maar op uw gps, Siri of zo, u vindt daar niet eens alle Europese talen in die automatische systemen.

Het antwoord dat ik kreeg van de algemeen secretaris was niet echt bevredigend. Ik had op dat moment onvoldoende informatie bij mij om er nog dieper op in te gaan, en daarom stel ik deze vraag om uitleg. Als een taal wil overleven in de digitale, globale, meertalige toekomst, is het een absolute voorwaarde te beschikken over een robuuste, actuele digitale taalinfrastructuur.

De Taalunie heeft daarbij met het programma STEVIN – tot 2010 – een grote rol gespeeld. Daarin speelden de Vlaamse overheid, academia en het bedrijfsleven tevens een grote rol om een zogenaamde BATAVO (digitale basistaalvoorzieningen)

voor gebruik in databanken en software te ontwikkelen in het Nederlands. De link is <https://www.nemokennislink.nl/publicaties/stevin-2004-2010/>.

Acht jaar geleden werden deze activiteiten afgerond, dat is een eeuwigheid in het digitale tijdperk. Uiteraard lopen er in Nederland en Vlaanderen projecten op het gebied van taal- en spraaktechnologie, maar een overkoepelend programma is er niet en de Taalunie speelt geen rol meer, terwijl de zorg voor de toekomst van het Nederlands toch een van de belangrijkste taken is van de Taalunie. In de nieuwsbrief van de Taalunie van deze maand staat een artikel over de plaats van het Nederlands in de digitale wereld gerelateerd aan de taal- en spraaktechnologie. Voor de rest worden daar geen opties vanuit de Taalunie gedaan.

Minister, bent u op de hoogte van de baanbrekende rol die het STEVIN-programma en BATAVO voor het Nederlands hebben gespeeld? Ik vermoed van wel. Bent u ervan overtuigd dat de NTU de nodige aandacht moet blijven besteden aan de toekomst van het Nederlands in taal- en spraaktechnologie? Is de NTU momenteel betrokken bij de projecten inzake digitale taalinfrastructuur en taaltechnologie? In welke hoedanigheid bent u bereid met de overige leden van het Comité van Ministers overleg te plegen over de noodzaak dat het NTU een actieve rol speelt in de verdere ontwikkeling van digitale taaltechnologie? Kan niet minstens worden onderzocht welke rol de NTU kan spelen?

De voorzitter: Minister Gatz heeft het woord.

Minister Sven Gatz: Voorzitter, de NTU heeft een belangrijke rol gespeeld in de totstandkoming van het STEVIN-programma en van BATAVO, de digitale taalinfrastructuur voor het Nederlands die onder andere uit het STEVIN-programma is ontstaan en die nadien bij de Centrale voor Taal- en Spraaktechnologie (TST) is ondergebracht. Dit wordt momenteel beheerd door het Instituut voor de Nederlandse Taal (INT).

Met BATAVO en de ontwikkelde technologie heeft het STEVIN-programma een belangrijke basis gelegd. Vervolgens hebben de overheden besloten geen gezamenlijk programma meer te financieren. Zowel in Vlaanderen als in Nederland zijn echter belangrijke onderzoeks- en ontwikkelingsprojecten gefinancierd waarin geavanceerde taal- en spraaktechnologie voor het Nederlands is ontwikkeld.

De NTU heeft deze ontwikkelingen als een onderdeel van haar beleid op de voet gevolgd. In 2012 heeft de NTU ervoor gezorgd dat Vlaanderen kon deelnemen aan het belangrijkste Europese initiatief op het vlak van taaltechnologie-infrastructuur, namelijk het Common Language Resources and Technology Infrastructure – European Research Infrastructure Consortium (CLARIN ERIC), waarvan de NTU een stichtend lid is.

De opvolging van taaltechnologie en haar toepassing op het Nederlands maakt een wezenlijk onderdeel uit van de opdrachten van de NTU. Ik ben ervan overtuigd dat de NTU deze rol vandaag en morgen ten volle zal uitdragen. Met de huidige taakverdeling volgt de NTU de ontwikkelingen op dit gebied voornamelijk vanuit haar rol als een beleidsorganisatie en als een onderdeel van haar 'makel- en schakelbeleid'. Dat is meer Noord-Nederlands en slaat op de bevordering van de kennisuitwisseling en de technologische vooruitgang tussen bedrijven en publieke en private onderzoeksinstituten.

De infrastructuur en de digitale materialen die uit het STEVIN-programma zijn ontstaan, zijn de verantwoordelijkheid van het INT in Leiden, dat door de NTU ten bedrage van ongeveer 2 miljoen euro wordt gefinancierd.

De samenwerking tussen het Algemeen Secretariaat van de NTU en het INT op het gebied van taaltechnologie is de afgelopen twee jaar verder uitgekristalliseerd. De

NTU ontwikkelt zich verder in de richting van een beleidsorganisatie en voert in die hoedanigheid het makel- en schakelbeleid uit. Het INT neemt op zijn beurt in het hele Nederlandse taalgebied een centrale positie in op het vlak van de wetenschappelijk verantwoorde ontwikkeling, de bewaring en de duurzame terbeschikkingstelling van digitale taalmaterialen voor het Nederlands.

De NTU heeft aan het INT extra infrastructurele taken en middelen overgedragen, zoals alle materialen van de Centrale voor TST van de NTU. Hierdoor zijn de TST-materialen ondergebracht in een Nederlands CLARIN-centrum, dat vanuit zijn eigen werking als instituut zelf op zowel Nederland als Vlaanderen is gericht.

Daarnaast voert de NTU ook een beleid om ervoor te zorgen dat de digitale taalinfrastructuur daadwerkelijk wordt gebruikt en gevaloriseerd in allerlei toepassingen voor het Nederlands. Hiermee wordt voorkomen dat we aangewezen zouden zijn op toepassingen voor andere talen. Deze activiteiten worden vaak opgezet in samenwerking met het INT en met strategische partners uit de verschillende sectoren en bedrijven die actief zijn op het gebied van taal- en spraaktechnologie.

Voor de recentste ontwikkelingen op het vlak van taaltechnologie in Vlaanderen verwijs ik graag naar het rapport 'Toegevoegde waarde voor onderzoek en ontwikkeling in Vlaanderen', dat de NTU onlangs in samenwerking met het INT en met het Europees platform CLARIN ERIC heeft samengesteld. De NTU volgt de thematiek vanuit haar beleidsfunctie op en besteedt hier zeker de nodige aandacht aan. Sinds het STEVIN-programma zijn zowel in Vlaanderen als in Nederland verdere stappen gezet. We staan er goed voor. Blijvende aandacht is nodig, maar daarvan is de NTU zich bewust. Dit wordt ook geduïd in het artikel 'Hoe overleeft het Nederlands in de digitale wereld?', dat de NTU op 29 mei 2018 heeft gepubliceerd. Om die redenen lijkt het me niet nodig hiervoor in het Comité van Ministers een verhoogde aandacht te vragen.

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

Bart Caron (Groen): Minister, ik dank u voor de toelichting. U hebt veel nieuwe informatie gegeven die ik nog niet had. Het is voor mij duidelijk dat aan de basis van deze keuze een taakverdeling ligt tussen de NTU als beleidsorganisatie en andere actoren als het INT als operationele organisatie voor een aantal aspecten van het taalbeleid en voor de uitvoering van het taalbeleid, waaronder deze taaltechnologische veranderingen.

U hebt verwezen naar het artikel 'Hoe overleeft het Nederlands in de digitale wereld?', dat ik hier ook bij me heb. Ik zal dit verder met het rapport zelf opvolgen. Het is net die opdeling tussen de NTU en het INT die ervoor zorgt dat wij vanuit de beleidscomponent niet meer exact op de hoogte zijn van de ontwikkelingen. Dat is geen verwijt, maar een vaststelling. Ik ben blij dat op die manier wordt voortgewerkt. Ik zal er verder over lezen en dan zien we wel verder.

Ik denk dat het belangrijk is te onderstrepen dat we met de NTU of met een derde actor hoe dan ook nauw betrokken zijn bij die ontwikkelingen. In het artikel zelf schrijft de NTU, bijvoorbeeld, dat de automatische vertalingen van het Nederlands in vergelijking met sommige andere talen vrij goed scoren. We kunnen mee met een aantal talen, maar er zijn er ook een aantal in vergelijking waarmee het minder goed gaat. Onze tekstcorpora zijn nog lang niet voldoende groot om het niveau van het Engels bij te benen. Hetzelfde geldt voor de technologie achter de vraagbeantwoording voor automatische Q&A-systemen op computers. Ik bedoel dat we niet achteraan in het peloton zitten en ook niet op kop rijden. We zitten tamelijk vooraan, maar het is een aandachtspunt om op dat

vlak aanwezig te blijven als we, bij wijze van spreken, niet willen dat we in de toekomst enkel in het Engels of het Frans treinaankondigingen krijgen.

Dat is niet zo bij ons , maar ik geef maar een voorbeeld. Met het IJslands, dat in het artikel als tegenvoorbeeld wordt geschetst, is dat wel het geval: het IJslands valt buiten alle automatische systemen, en dat is dan eigenlijk ook een verlies voor de taal. Dank u wel voor uw antwoord.

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

Wilfried Vandaele (N-VA): Het is natuurlijk hemeltergend dat collega Caron onze Nederlandse taal vergelijkt met het IJslands. Houd u vast.

Minister, dit is zeker een belangrijk thema, dat actueel blijft. Als ik me goed herinner, is dat eerst toch gebukt gegaan onder de besparingsgolf binnen de Taalunie, en dan in een tweede beweging, is dat, zoals u het schetst, doorgeschoven in de onderaannemingsgolf die we hebben gekend, naar de belendende percelen, naar de instellingen die rond de Taalunie actief zijn. Dit is in elk geval dus zeer belangrijk, maar door het feit dat het nu bij het INT zit, en misschien ook stukjes bij andere, is het natuurlijk voor ons als parlementsleden ook minder zichtbaar geworden. Collega Caron, daar hebt u gelijk in. Anders zagen we die dingen met de regelmaat van de klok terugkeren in verslagen van de Taalunie enzovoort, in de rapportages, en dat is nu al jaren niet meer zo. Daarom is de vraag van de collega toch wel belangrijk. Collega, het zou goed zijn dat we daar ook in de Interparlementaire Commissie van de Nederlandse Taalunie nog eens naar vissen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Wilfried Vandaele aan Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over het optreden van een Belgische tot haat oproepende rapper op MNM – 2236 (2017-2018)

Voorzitter: de heer Joris Poschet

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

Wilfried Vandaele (N-VA): Voorzitter, minister, in het radioprogramma UrbaNice van 3 mei mocht de rapper BizzyBlaza zijn nieuw nummer en videoclip komen voorstellen. De rapper maakte misbruik van de situatie. Aan het einde van zijn optreden riep hij slogans die kunnen aanzetten tot haat. Daarop hebben de dj's beslist de micro dicht te draaien. De livesessie werd afgebroken, maar de rapper filmde wel nog het daaropvolgende gesprek dat hij had met de presentatoren, en dat werd nadien ook opgepikt in de media.

De VRT reageerde op 13 juni. Het is een lang citaat, maar ik zal het toch maar brengen. Ik citeer: "De rapper heeft van dat optreden die avond een gemanipuleerde montage online gezet. Met MNM en UrbaNice willen we een breed platform zijn voor jonge mensen en artiesten om urban-muziek en -cultuur te delen. We hebben hierbij respect voor elke mening, maar we trekken de grens bij meningen die aanzetten tot haat en discriminatie. Volgens de afspraken rond integriteit binnen VRT hebben dj's Brahim en Astrid tijdens die uitzending weldegelijk correct gehandeld. UrbaNice werd misbruikt door de rapper die aan het einde van zijn optreden slogans die kunnen aanzetten tot haat begon te roepen. Hierop hebben de dj's beslist de micro dicht te draaien. Buiten de uitzending zijn Brahim en Astrid op een respectvolle manier in dialoog gegaan met de rapper. Dat vertrouwen werd geschonden doordat de rapper en z'n entourage dit gesprek in het geheim hebben gefilmd, en hier vervolgens een gemanipuleerde montage van hebben verspreid. Dit getuigt niet van respect.

MNM en VRT benadrukken dat de (...) dj's (...) integer en correct te werk zijn gegaan, we beschouwen hiermee de zaak gesloten."

Minister, op het eerste gezicht denk ik inderdaad dat dit incident op een keurige wijze door de VRT werd aangepakt, maar ik heb toch een paar vragen die ik aan u wil voorleggen. Wat is uw reactie op dit voorval? Heeft de VRT, met name dan de redactie van MNM, in dezen volgens u correct gehandeld?

Mijn volgende vraag zou toch misschien een pijnpunt kunnen blootleggen. Had de MNM-redactie zich vooraf niet beter moeten informeren over dat nieuwe nummer van de rapper, en misschien wel voorzorgsmaatregelen moeten nemen? De videoclip staat immers al online sinds maart 2018, en het lied zelf bevat ook passages die aanzetten tot haat. Als we hier al een vraag kunnen stellen, dan is het die laatste, denk ik: is in dat soort gevallen meer voorzichtigheid proactief niet beter?

– Bart Caron treedt als voorzitter op.

De voorzitter: Minister Gatz heeft het woord.

Minister Sven Gatz: Ik zal mijn antwoord aanvatten met kort iets te zeggen over het programma UrbaNice op MNM zelf. Dat programma biedt een breed platform inzake urbanmuziek en -cultuur. Daar is ook plaats voor veel meningen binnen die specifieke urbancultuur. Er worden ook regelmatig live interviews en muziek sessies gebracht tijdens het programma. Het wordt al zes jaar gemaakt. Het is een voorbeeld en tegelijkertijd ook toonaangevend binnen de stedelijke en urbancultuur. Het is bovendien een van de weinige radioprogramma's met die specifieke benadering.

Wat het voorval zelf betreft: het gaat hier over het eerste incident in al die jaren, in die afgelopen zes jaar. MNM heeft op zich volgens mij goed gehandeld in dezen door de onverwachte uitspraken en het scanderen van specifieke slogans na de live muziek sessie op antenne te stoppen door de microfoon uit te zetten. De rapper scandeerde aansluitend bij het nummer immers nog extra slogans. Hij maakte daarbij duidelijk misbruik van de gelegenheid die MNM hem bood om zijn nummer live te brengen. De dj's hebben de microfoon van de rapgroep op dat moment uitgeschakeld. De VRT is dus van oordeel dat de twee dj's in de live uitzending correct en integer hebben gehandeld. De VRT en MNM vinden dit dan ook een spijtig en onverwacht voorval.

Na het voorval vond een discussie tussen de rapper en de dj's plaats over het uitschakelen van de microfoon en de uitspraken van de rapper. Dat gebeurde buiten de studio. De dj's hebben daarbij geprobeerd op een respectvolle manier in dialoog te gaan, laat de VRT weten. Die discussie werd clandestien gefilmd en recent publiek verspreid. De verborgencamerabeelden werden bovendien in de montage gemanipuleerd. De VRT en MNM hebben zich verzet tegen de verborgencamerabeelden die online werden gezet. Daarmee werden immers zowel de auteursrechten van de VRT als de privacy van de dj's geschonden, omdat er geen toelating was om de videobeelden van MNM te gebruiken, noch om buiten de radiostudio te filmen en het gesprek op te nemen. Als men de beelden bekijkt, merkt men ook dat de MNM-medewerkers zich verzetten tegen de uitspraken van de rapper en daar niet mee opgezet zijn.

Binnen de VRT zijn er, ook voor MNM, afspraken over beroepsethiek en integriteit. De VRT-netten hanteren ook een richtlijn over muziek en ethiek. Die afspraken en codes zijn door de MNM-ploeg voor UrbaNice gevolgd. De reacties van de dj's zijn dan ook zeker begrijpelijk en gepast.

In de richtlijn muziek en ethiek staat ook dat nummers die nadrukkelijk aanzetten tot racisme, discriminatie of haat niet gepromoot worden.

Ik wil nog eens benadrukken dat dit het eerste voorval is in zes jaar van de uitzending van dit programma. De VRT geeft aan dat de tekst van het nummer eerder werd beschouwd als humor, deels ook als zelfrelativerende humor omdat de rapper zichzelf als moslim ook op de korrel nam. Het nummer was niet ingeschat als haatdragend op zich. Zo had de rapper dat ook zelf aangegeven, ook in het interview voorafgaand aan de live muziksessie.

Over de inhoud van het nummer zelf kan inderdaad gediscussieerd worden en ook over het brengen van een dergelijk nummer op een net van de openbare omroep. Het nummer zat qua genre op de juiste plek bij MNM, namelijk in UrbaNice, wat dus een gespecialiseerd avondprogramma is waar uitsluitend jonge stedelijke muziek aan bod komt.

Heel wat van de songteksten in het urban genre zijn scherp, grofgebekt en soms choquerend, met heel wat schuttingtaal en 'vuile' woorden. Wat inzake ervaring ook een verschil maakt, is het feit dat de tekst in het Nederlands wordt gebracht. Schuttingtaal gebruiken heeft de ervaring meer op te vallen in de eigen taal dan in het Engels of een andere vreemde taal. De makers van UrbaNice vonden echter dat het nummer kon worden gebracht, gelet op de inschatting dat het eerder ging over humor.

Gelet op het voorval heeft de ploeg hier echter waarschijnlijk onbedoeld een inschattingsfout gemaakt. De inschatting had vooraf grondiger moeten worden doorgepraat, aldus de VRT. Naar aanleiding van dit voorval heeft MNM dan ook afgesproken een toegepaste workshop te organiseren om de muzikale lijnen nog duidelijker af te bakenen in functie van UrbaNice, om de inschatting van specifieke urban muziek en genres met meningen nog beter te maken. MNM wil er immers alles aan doen om dit soort situaties te voorkomen.

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

Wilfried Vandaele (N-VA): Dat stedelijke cultuur een plaats mag hebben op onze openbare omroep, daar zijn we het zeker over eens, minister. En dat het af en toe ook grofgebekt mag zijn, uiteraard, dat komt zelfs in dit parlement wel eens voor.

Ik vraag me wel af of de VRT hier echt een zaak van maakt, ook juridisch. Het is natuurlijk wel gemakkelijk om je boekje te buiten te gaan en op de VRT de show te stelen. Wanneer je dan nadien niet meer wordt gevraagd, heb je je moment van roem en glorie toch gehad. Misschien moet er toch iets gebeuren om af te schrikken, om te vermijden dat andere grote geesten in de toekomst hetzelfde voorbeeld volgen. Op de publieke omroep heb je een enorm bereik, het is dan ook verleidelijk.

De voorzitter: Minister Gatz heeft het woord.

Minister Sven Gatz: Yo Wilfried, ik zal aan de VRT vragen of zij verder juridische stappen ondernemen en hoe ze daar specifiek tegenover staan. Ik zal u die informatie schriftelijk bezorgen.

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

Wilfried Vandaele (N-VA): Ik wil die mensen niet naar de gevangenis laten sturen, maar u had het toch over een kwestie van rechten. Misschien is het toch goed om eens op tafel te kloppen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.